

Vaststelling van Geharmoniseerde Beleidsregels voor de ICT-Markt in de ACS-landen

Elektronische Transacties: Richtlijnen voor Model Beleid & Wetteksten

HIPCAR

Harmonisatie van Beleid,
Wetgeving en Regelgevings
procedures op het stuk van
ICT in het Caribisch gebied

Vaststelling van Geharmoniseerde Beleidsregels voor de ICT-Markt in de ACP-landen

Elektronische Transacties:

Richtlijnen voor model beleid
& wetteksten

HIPCAR

Harmonisatie van Beleid,
Wetgeving en Regelgevings
procedures op het stuk van
ICT in het Caribisch gebied

Dit document is tot stand gekomen met de financiële ondersteuning van de Europese Unie. De standpunten die hierin tot uiting worden gebracht zijn geenszins een weergave van de officiële mening van de Europese Unie. De meningen die geuit worden zijn geen juridisch of ander deskundig advies en mogen niet als zodanig worden gebruikt.

De gehanteerde benamingen en de presentatie van materiaal, waaronder begrepen kaarten, houden geen uiting in van enige mening van de ITU met betrekking tot de juridische status, of de afbakening van de grenzen, van enig land, territorium, stad of gebied. De vermelding van specifieke ondernemingen of van bepaalde producten betekent niet dat deze worden onderschreven of aanbevolen door de ITU boven andere van soortgelijke aard die niet worden vermeld. Dit Rapport heeft geen redactionele revisie ondergaan.

Denk aan het milieu voordat u dit rapport print.

Voorwoord

Informatie- en communicatietechnologie (ICT) geeft vorm aan het proces van het globalisatie. Het potentieel hiervan erkennend voor het bespoedigen van de economische integratie van de Caribische regio en daarbij haar grotere welvarendheid en sociale transformatie, heeft de CARICOM Interne Markt en Economie (CSME) een ICT-strategie ontwikkeld die gefocust is op versterkte connectiviteit en ontwikkeling.

Liberalisatie van de telecommunicatiesector is een van de sleutelementen van deze strategie. Coördinatie binnen de gehele regio is essentieel indien beleid, wetgeving en praktijken voortvloeiend uit de liberalisatie door elk land niet dermate verschillend moeten zijn dat ze een belemmering gaan vormen voor de ontwikkeling van een regionale markt.

Het project 'Versterking van het Concurrentievermogen in het Caribisch Gebied door de Harmonisatie van Beleid, Wetgeving en Regelgevingsprocedures op het stuk van ICT' (HIPCAR) was gericht op het aanpakken van deze potentiële belemmering door het samenbrengen en begeleiden van alle 15 Caribische landen in de Groep van Staten in Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan (ACP) terwijl zij hun geharmoniseerd Beleid, Wetgeving en Regelgevingsprocedures op het stuk van ICT formuleerden en aannamen. Uitgevoerd door de Internationale Telecommunicatie-Unie (ITU), is het project ondernomen in nauwe samenwerking met de Caribische Telecommunicatie-Unie (CTU), die de voorzitter is van de HIPCAR-Stuurgroep. Een mondiaal stuurcomité bestaande uit de vertegenwoordigers van het ACP-Secretariaat en het Directoraat-generaal EuropeAid Ontwikkeling en Samenwerking (DEVCO, Europese Commissie) houdt toezicht op de totale implementatie van het project.

Het project vindt plaats in het kader van het programma ACP Informatie- en Telecommunicatietechnologie (@CP-ICT) en wordt gefinancierd uit het 9^e Europees Ontwikkelingsfonds (EDF), dat het voornaamste instrument is voor het verstrekken van Europese hulp voor ontwikkelingsamenwerking in de ACP-Staten, met medefinanciering van de ITU. Het @CP-ICT is gericht op het ondersteunen van de ACP-regeringen en -instituten bij het harmoniseren van hun ICT-beleid in de sector door het bieden van beleidsadvies, training en gerelateerde capaciteitsopbouw van hoge kwaliteit, met referentiepunten over de hele wereld doch van plaatselijke relevantie.

Alle projecten die meerdere belanghebbenden bij elkaar brengen worden geconfronteerd met de dubbele uitdaging van het creëren van een gevoel van gedeeld ownership en het waarborgen van optimale resultaten voor alle partijen. HIPCAR heeft bijzondere aandacht besteed aan deze kwestie vanaf het prille begin van het project in december 2008. Overeenstemming bereikt hebbend over gedeelde prioriteiten, werden werkgroepen van belanghebbenden gevormd voor het aanpakken daarvan. De specifieke noden van de regio werden vervolgens geïdentificeerd evenals potentiële succesvolle regionale praktijken, welke daarna werden getoetst aan elders gevestigde praktijken en standaarden.

Deze gedetailleerde beoordelingen, die bijzonderheden die specifiek waren voor de landen weerspiegelen, dienden als basis voor het modelbeleid en de modelwetteksten die het vooruitzicht boden van een wetgevingslandschap waarop de hele regio trots kan zijn. Het project zal zeker andere regio's tot voorbeeld strekken bij hun pogingen de katalytische kracht van ICT bruikbaar te maken voor het bespoedigen van economische integratie en sociale en economische ontwikkeling.

Ik maak gebruik van deze gelegenheid om dank uit te brengen aan de Europese Commissie en het ACP-Secretariaat voor hun financiële bijdrage. Ik breng ook dank uit aan het Secretariaat van de Caribische Gemeenschap (CARICOM) en het Secretariaat van de Caribische Telecommunicatie-Unie (CTU) voor hun bijdrage aan dit werk. Zonder de politieke wil van de zijde van de begunstigde landen zou niet veel zijn bereikt. Ik breng daarom mijn hartgrondige dank uit aan alle ACP-regeringen voor hun politieke wil welke dit project tot een groot succes heeft gemaakt.

Brahima Sanou,
BDT, Directeur

Dankwoord

Dit document vertegenwoordigt een van de resultaten van de regionale activiteiten uitgevoerd in het kader van het HIPCAR-project “Versterking van het Concurrentievermogen in het Caribisch Gebied door de Harmonisatie van Beleid, Wetgeving en Regelgevingsprocedures op het stuk van ICT” officieel van start gegaan in Grenada in december 2008.

In reactie op zowel de uitdagingen als de kansen voortvloeiende uit de bijdrage van de informatie- en communicatietechnologie (ICT) aan de politieke, sociale, economische en ecologische ontwikkeling, hebben de Internationale Telecommunicatie-Unie (ITU) en de Europese Commissie (EC) hun krachten gebundeld en een overeenkomst getekend voor het geven van “Assistentie bij de vaststelling van geharmoniseerde beleidsregels voor de ICT-markt in de ACP”, als onderdeel van het Programma “ACP-Informatie- en Communicatietechnologie (@CP-ICT)” in het kader van het 9e Europees Ontwikkelingsfonds (EDF), i.e. het ITU-EC-ACP-project.

Dit wereldwijd ITU-EC-ACP-project wordt geïmplementeerd via drie aparte subprojecten die zijn afgestemd op de specifieke behoeften van elke regio: het Caribisch Gebied (HIPCAR), sub-Sahara Afrika (HIPSSA) en de Stille Zuidzee Eilandstaten (ICB4PAC).

De HIPCAR-Stuurgroep - voorgezeten door de Caribische Telecommunicatie-Unie (CTU) - zorgde voor de begeleiding en ondersteuning van een team van adviseurs, onder wie Gilberto Martins de Almeida, Kwesie Prescod en Karen Stephen-Dalton. Het concept document werd vervolgens bestudeerd, gefinaliseerd en met een ruime consensus aangenomen door de participanten van twee consultatieworkshops voor de HIPCAR-Werkgroep Kwesties de Informatiemaatschappij rakende, gehouden te Saint Lucia van 8-12 maart 2010 en Barbados van 23-26 augustus 2010 (zie Bijlagen). De toelichting bij de modelwetteksten in dit document is opgesteld door Gilberto Martins de Almeida en behandelt onder andere de punten die tijdens de tweede workshop naar voren werden gebracht.

ITU wil een bijzonder woord van dank uitbrengen aan de delegaties van de Caribische ministeries belast met ICT en telecommunicatie die hebben deelgenomen aan de workshops, alsook aan vertegenwoordigers van ministeries van justitie en juridische zaken en andere lichamen uit de publieke sector, regelgevende lichamen, de academische wereld, het maatschappelijk middenveld, aanbieders van diensten en regionale organisaties, voor hun harde werk en toewijding bij het produceren van de inhoud van dit rapport. Door deze brede participatie van de publieke sector vertegenwoordigende verschillende sectoren heeft het project kunnen profiteren van een dwarsdoorsnede van standpunten en belangen. De bijdragen vanuit het Secretariaat van de Caribische Gemeenschap en de Caribische Telecommunicatie-Unie worden ook met dank gememoreerd.

Zonder de actieve betrokkenheid van al deze belanghebbenden, zou het niet mogelijk zijn geweest documenten zoals deze te produceren, welke niet alleen de algemene vereisten en voorwaarden van de Caribische regio weergeven maar ook de internationale beste praktijk vertegenwoordigen.

De activiteiten zijn ten uitvoer gelegd door Kerstin Ludwig, verantwoordelijk voor de coördinatie van activiteiten in het Caribisch Gebied (HIPCAR-Projectcoördinator), en Sandro Bazzanella, verantwoordelijk voor het beheer van het volledig project voor de landen in Afrika ten zuiden van de Sahara, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan (ITU-EC-ACP-Projectmanager), met algemene ondersteuning van Nicole Darmanie, HIPCAR-Projectassistent, en van Silvia Villar, ITU-EC-ACP-Projectassistent. Het werk is uitgevoerd onder de algemene leiding van Cosmas Zavazava, Hoofd, afdeling Projectondersteuning en Kennisbeheer (PKM). Het document is verder verbeterd aan de hand van de commentaren van de ITU Telecommunication Development Bureau's (BDT) ICT-applicaties en Cybersecurity Divisie (CYB), evenals van Michael Tetelmann. Philip Cross van het ITU Regionaal Kantoor voor het Caribisch gebied verleende ondersteuning. De vooropmaak werd verzorgd door Pau Puig Gabarró. Het team van ITU's Publication Composition Service (dienst samenstelling publicaties) is verantwoordelijk voor de publicatie.

Inhoudsopgave

Bladzijde

Inleiding	1
1.1. HIPCAR-Project – Doelstellingen en begunstigden	1
1.2. Stuurcomité en Werkgroepen van het project	1
1.3. Projectuitvoering en -inhoud	2
1.4. Overzicht van de zes HIPCAR-richtlijnen voor model beleid en wetteksten inzake kwesties de informatiemaatschappij rakende	3
1.5. Dit rapport	7
1.6. Het belang van doeltreffend beleid en doeltreffende wetgeving inzake elektronische transacties .	8
Deel I: Richtlijnen voor model beleid – elektronische transacties	11
Deel II: Model wettekst – Elektronische Transacties	17
Indeling van de artikelen	17
HOOFDSTUK I – INLEIDING	18
HOOFDSTUK II – ELEKTRONISCHE TRANSACTIES	22
HOOFDSTUK III – CONSUMENTENBESCHERMING	30
HOOFDSTUK IV – TUSSENPERSONEN EN TELECOMMUNICATIEDIENSTVERLENERS	33
Deel III: Memorie van toelichting bij de model wettekst inzake elektronische transacties	35
INLEIDING	35
COMMENTAAR OP DE ARTIKELEN.....	36
HOOFDSTUK I – INLEIDING	36
HOOFDSTUK II – ELEKTRONISCHE TRANSACTIES	40
HOOFDSTUK III – CONSUMENTENBESCHERMING	48
HOOFDSTUK IV – TUSSENPERSONEN EN TELECOMMUNICATIEDIENSTVERLENERS	50
BIJLAGEN	53
Bijlage 1 Deelnemers in de Eerste Consultatieve Workshop voor de Werkgroep van het HIPCAR project	53
Bijlage 2 Deelnemers in de Tweede Consultatieve Workshop (fase B) voor de Werkgroep van het HIPCAR project.....	55

Inleiding

1.1. HIPCAR-Project – Doelstellingen en begunstigen

Het HIPCAR-project¹ werd in december 2008 door de Internationale Telecommunicatie-Unie (ITU) en de Europese Commissie (EC) gelanceerd, in nauwe samenwerking met het Secretariaat van de Caribische Gemeenschap (CARICOM) en de Caribische Telecommunicatie-Unie (CTU). Het HIPCAR-project maakt deel uit van een mondiaal ITU-EC-ACP-project en omvat tevens de landen in Sub-Saharisch Afrika en in de Stille Oceaan. Het doel van HIPCAR is CARIFORUM²-landen in het Caribisch gebied te assisteren bij het harmoniseren van hun beleid en procedures voor wet- en regelgeving op het vlak van informatie- en communicatietechnologie (ICT) met het oog op het scheppen van een gunstig klimaat voor ICT-ontwikkeling en connectiviteit, om zo de marktintegratie te bevorderen, de investering in verbeterde ICT-capaciteit en -diensten aan te moedigen en de bescherming van de belangen van ICT-gebruikers in de hele regio te vergroten. Het uiteindelijke doel van het project is het versterken van het concurrentievermogen en de sociaal-economische en culturele ontwikkeling in het Caribisch gebied door middel van ICT.

Overeenkomstig artikel 67 van het Herziene Verdrag van Chaguaramas, kan HIPCAR worden beschouwd als een integrerend deel van het streven van de regio om de CARICOM Interne Markt & Economie (CSME) te ontwikkelen via de progressieve liberalisatie van zijn ICT-dienstensector. Het project biedt ook ondersteuning aan de CARICOM-Agenda voor Connectiviteit en de verplichtingen van de regio tegenover de Wereldtop over de informatiemaatschappij (WSIS), de Algemene Overeenkomst van de Wereldhandelsorganisatie inzake de Handel in Diensten (WTO GATS) en de Millenniumdoelstellingen voor Ontwikkeling (MDG's). Het houdt tevens rechtstreeks verband met het bevorderen van het concurrentievermogen en een grotere toegang tot diensten in de context van verdragsverplichtingen zoals de Economische Partnerschapsovereenkomst van de CARIFORUM-landen met de Europese Unie (EU-EPO).

De begunstigde landen van het HIPCAR-project zijn Antigua en Barbuda, de Bahama's, Barbados, Belize, Gemeenbest Dominica, de Dominicaanse Republiek, Grenada, Guyana, Haïti, Jamaica, St. Kitts en Nevis, St. Lucia, St. Vincent en de Grenadines, Suriname, en Trinidad en Tobago.

1.2. Stuurcomité en Werkgroepen van het project

HIPCAR heeft een Stuurcomité voor het project ingesteld om te zorgen voor de nodige begeleiding en supervisie. Het Stuurcomité bestaat onder andere uit vertegenwoordigers van het Secretariaat van de Caribische Gemeenschap (CARICOM-Secretariaat), de Caribische Telecommunicatie-Unie (CTU), de Oost-Caribische Telecommunicatie-autoriteit (ECTEL), de Caribische Associatie van Nationale Telecommunicatie-organisaties (CANTO), de Caribische ICT-Virtuele Gemeenschap (CIVIC), en de Internationale Telecommunicatie-Unie (ITU).

¹ De volledige titel van het HIPCAR-project is "Versterking van het Concurrentievermogen in het Caribisch Gebied door de Harmonisatie van Beleid, Wetgeving en Regelgevingsprocedures op het stuk van ICT". HIPCAR is deel van een mondiaal ITU-EC-ACP-project ondersteund en gefinancierd door de Europese Unie met EUR 8 miljoen en een aanvulling van USD 500,000 van de Internationale Telecommunicatie Unie (ITU). Het wordt uitgevoerd door de Internationale Telecommunicatie Unie (ITU) in samenwerking met de Caribische Telecommunicatie Unie (CTU) en met betrokkenheid van andere organisaties in de regio. (zie www.itu.int/ITU-D/projects/ITU_EC_ACP/hipcar/index.html).

² Het CARIFORUM is een regionale organisatie van vijftien onafhankelijke staten in het Caribisch gebied (Antigua en Barbuda, Bahama's, Barbados, Belize, Dominica, de Dominicaanse Republiek, Grenada, Guyana, Haïti, Jamaica, Saint Christopher en Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent en de Grenadines, Suriname, en Trinidad en Tobago). Deze staten zijn alle ondertekenaars van de ACP-EU-verdragen.

Om de inbreng van de stakeholders en de relevantie voor elk land te garanderen, werden ook HIPCAR-Werkgroepen geïnstalleerd bestaande uit leden die zijn aangewezen door de respectieve overheden van de landen – met inbegrip van specialisten van ICT-agentschappen, justitie en juridische zaken en andere publieke sector lichamen, nationale regelgevende instanties, nationale ICT-contactpersonen en personen verantwoordelijk voor het ontwikkelen van nationale wetgeving. Door deze brede participatie van de publieke sector uit verschillende sectoren heeft het project kunnen profiteren van een dwarsdoorsnede van standpunten en belangen. De Werkgroepen bestaan verder uit vertegenwoordigers van relevante regionale lichamen (CARICOM-Secretariaat, CTU, ECTEL en CANTO) en waarnemers van overige belanghebbende entiteiten in de regio (zoals het maatschappelijk middenveld, de particuliere sector, exploitanten, de academische wereld, enz.).

De Werkgroepen waren verantwoordelijk voor het uitdiepen van de volgende twee werkgebieden:

1. *ICT-Beleidskader en Wetgevingskader voor Kwesties de Informatiemaatschappij* rakende, omvattende zes deelgebieden: e-commerce (transacties en bewijsmateriaal), persoonlijke levenssfeer & gegevensbescherming, onderschepping van berichten, cybercriminaliteit, en toegang tot openbare informatie (vrijheid van informatie).
2. *ICT-Beleidskader en Wetgevingskader voor Telecommunicatie*, omvattende drie deelgebieden: universele toegang/dienst, interconnectie, en vergunningverlening in een convergerend milieu.

De rapporten van de Werkgroepen gepubliceerd in deze documentenreeks zijn opgebouwd rond deze twee voornaamste werkgebieden.

1.3. Projectuitvoering en – inhoud

De aanzet tot de projectactiviteiten werd gegeven door middel van een rondetafelgesprek voor de lancering van het project gehouden in Grenada, van 15 tot 16 december 2008. Tot heden hebben alle begunstigde landen van het HIPCAR-project – uitgezonderd Haïti – samen met de als partners van het project optredende regionale organisaties, regelgevende instanties, exploitanten, academische wereld en het maatschappelijk middenveld actief geparticipeerd in de HIPCAR-evenementen, met inbegrip van – naast de projectlancering in Grenada – regionale workshops in Trinidad & Tobago, St. Lucia, St. Kitts en Nevis, Suriname en Barbados.

De inhoudelijke activiteiten van het project staan onder leiding van teams van regionale en internationale deskundigen die samenwerken met de leden van de Werkgroepen die zich concentreren op de twee bovengenoemde werkgebieden.

Tijdens *Fase I* van het project – net afgerond – heeft HIPCAR:

1. een beoordeling gemaakt van de bestaande wetgeving van de begunstigde landen vergeleken met de internationale beste praktijk en in de context van harmonisatie in de gehele regio; en
2. model beleidsregels en model wetteksten opgesteld voor de bovengenoemde werkgebieden, waaruit het nationaal ICT-beleid en de nationale ICT-wetgeving/regelgeving kunnen worden ontwikkeld.

Het is de bedoeling dat deze voorstellen worden bekrachtigd of onderschreven door CARICOM/CTU en de autoriteiten van de landen in de regio als basis voor de volgende fase van het project.

Fase II van het HIPCAR-project is erop gericht begunstigde landen die daar belangstelling voor hebben assistentie te verlenen bij het omzetten van de eerder genoemde modellen in nationaal ICT-beleid en nationale ICT-wetgeving aangepast aan hun specifieke eisen, omstandigheden en prioriteiten. HIPCAR heeft fondsen gereserveerd om te kunnen inspelen op de verzoeken van de landen voor technische bijstand – met inbegrip van capaciteitsopbouw – nodig voor dit doel.

1.4. Overzicht van de zes HIPCAR-richtlijnen voor model beleid en wetteksten inzake kwesties de informatiemaatschappij rakende

Wereldwijd zijn landen, ook in het Caribisch gebied, op zoek naar manieren om wettelijke kaders te ontwikkelen voor het aanpakken van de behoeften van de informatiemaatschappij met het oog op het gebruikmaken van de groeiende aanwezigheid van het wereldwijde web als een kanaal voor de levering van diensten, ter garantie van een veilige omgeving en ter verhoging van de verwerkingskracht van informatie-systemen voor zakelijke efficiëntie en effectiviteit.

De informatiemaatschappij is gebaseerd op het uitgangspunt van toegang tot informatie en diensten en het gebruik van geautomatiseerde verwerkingssystemen ter verbetering van de levering van diensten aan markten en personen overal in de wereld. Voor zowel gebruikers als bedrijven biedt de informatiemaatschappij in het algemeen en de beschikbaarheid van informatie- en communicatietechnologie (ICT) unieke kansen. Terwijl de belangrijkste vereisten van de handel ongewijzigd blijven, creëert de directe overdracht van commerciële informatie mogelijkheden voor verbeterde zakelijke relaties. Dit gemak van uitwisseling van commerciële informatie brengt ook nieuwe paradigma's met zich mee: ten eerste, waar informatie wordt gebruikt om transacties met betrekking tot fysieke goederen en traditionele diensten te ondersteunen, en ten tweede, waar informatie zelf het product is dat wordt verhandeld.

De beschikbaarheid van ICT en nieuwe netwerk-gebaseerde diensten bieden een aantal voordelen voor de samenleving in het algemeen, met name voor ontwikkelingslanden. ICT-toepassingen, zoals e-overheid, e-handel, e-onderwijs, e-gezondheidszorg en e-milieu, worden gezien als faciliterend voor ontwikkeling, aangezien zij een efficiënt kanaal bieden voor de levering van een breed scala aan basisdiensten in afgelegen en landelijke gebieden. ICT-toepassingen kunnen de vervulling van de millennium ontwikkelingsdoelstellingen vergemakkelijken, armoede terugdringen en de gezondheids- en milieuomstandigheden in ontwikkelingslanden verbeteren. Onbelemmerde toegang tot informatie kan de democratie ondersteunen, als de informatiestroom buiten de controle valt van overheidsinstanties (zoals is gebeurd, bij voorbeeld in Oost-Europa). Met de juiste aanpak, context en uitvoeringsprocessen, kunnen investeringen in ICT-toepassingen en -instrumenten resulteren in productiviteit en kwaliteitsverbetering.

Echter, het transformatieproces gaat gepaard met uitdagingen aangezien het bestaande wettelijk kader niet noodzakelijk de specifieke eisen van een snel veranderende technische omgeving dekt. In gevallen waar informatie de handel in traditionele goederen en diensten ondersteunt, moet er duidelijkheid zijn in de manier waarop traditionele commerciële veronderstellingen worden toegepast, en in het geval waarin informatie het product is dat wordt verhandeld, moet de maker/ eigenaar van het product worden beschermd. In beide gevallen, moet er vastgesteld worden hoe het misdrijf aan het licht wordt gebracht, vervolgd en stopgezet in de realiteit van grensoverschrijdende transacties op basis van een immaterieel product.

De zes met elkaar verbonden model kaders

Het HIPCAR-project heeft zes (6) met elkaar verbonden model kaders ontwikkeld die een alomvattend wettelijk kader vormen voor de aanpak van de hierboven genoemde veranderende omgeving van de informatiesamenleving door het begeleiden en ondersteunen van de invoering van geharmoniseerde wetgeving in de HIPCAR begunstigde landen.

In de eerste plaats werd een juridisch kader ontwikkeld om het recht van gebruikers te beschermen in een veranderende omgeving en daarmee, naast andere aspecten, te zorgen voor vertrouwen van de consument en beleggers in rechtszekerheid en bescherming van privacy, en HIPCAR model wetteksten werden ontwikkeld om overwegingen aan te pakken met betrekking tot: **de toegang tot openbare Informatie (Vrijheid van Informatie)** – gericht op het stimuleren van de juiste cultuur van transparantie in regelgeving in het voordeel van alle belanghebbenden; en **privacy en gegevensbescherming** – gericht op

het waarborgen van de bescherming van de privacy en persoonlijke gegevens naar tevredenheid van het individu. Dit laatste kader is gericht op passende geheimhoudingspraktijken binnen zowel de publieke als private sector.

In de tweede plaats, werd een HIPCAR model wettekst ontwikkeld voor **elektronische handel (transacties)**, met inbegrip van elektronische handtekeningen voor het vergemakkelijken van de harmonisatie van de wetten met betrekking tot de standaardverwachtingen en rechtsgeldigheid van contract formuleringspraktijken. Dit kader is erop gericht om te voorzien in de gelijkwaardigheid van papieren en elektronische documenten en contracten en voor het leggen van een basis voor het aangaan van handel in cyberspace. Een wettekst over **Elektronische Handel (Bewijsmateriaal)** – de bijbehorende tekst voor het kader voor elektronische handel (transacties) werd toegevoegd ter regulering van het wettig bewijs, in zowel civiele en criminele procedures.

Om ervoor te zorgen dat ernstige schendingen van de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van ICT en de gegevens kunnen worden onderzocht door de rechtshandhaver, werden model wetteksten ontwikkeld om wetgeving te harmoniseren op het gebied van het strafrecht en het strafprocesrecht. De wettekst inzake **cybercriminaliteit** definieert strafbare feiten, onderzoeksinstrumenten en de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de belangrijkste actoren. Een wettekst over de **interceptie van elektronische communicatie** verschaft een passend kader dat de illegale interceptie van communicatie verbiedt en heeft een minieme mogelijkheid geschapen zodat de rechtshandhaver in staat wordt gesteld om rechtmatig communicatie te onderscheppen, indien aan bepaalde duidelijk omschreven voorwaarden is voldaan.

Ontwikkelen van de model wetteksten

De model wetteksten werden ontwikkeld rekening houdend met de belangrijkste elementen van internationale trends, alsmede juridische tradities en beste praktijken uit de regio. Dit proces werd ondernomen zodat de kaders het beste beantwoorden aan de realiteit en de behoeften van de regio van HIPCAR begunstigde landen waarvoor en waarmee zij zijn ontwikkeld. Daarom was er tijdens het proces veel interactie met belanghebbenden in elk stadium van de ontwikkeling.

De eerste stap in dit complexe proces is een evaluatie van de bestaande juridische kaders binnen de regio door middel van een herziening van de wetgeving betreffende alle relevante gebieden. Naast uitgevaardigde wetgeving, werd in het overzicht opgenomen, indien relevant, wetsontwerpen die waren voorbereid, maar die nog niet het proces van afkondiging hadden voltooid. In een tweede stap werden de beste internationale praktijken (bijvoorbeeld van de Verenigde Naties, OESO, EU, het Gemenebest, UNCITRAL en CARICOM), alsmede geavanceerde nationale wetgeving (bijvoorbeeld uit het Verenigd Koninkrijk, Australië, Malta en Brazilië, onder andere) geïdentificeerd. Deze beste praktijken werden gebruikt als maatstaf.

Voor elk van de zes gebieden, werden complexe juridische analyses opgesteld, die de bestaande wetgeving in de regio vergeleek met deze maatstaven. Deze rechtsvergelijkende analyse leverde een momentopname van de mate van vooruitgang op belangrijke beleidsterreinen binnen de regio. Deze bevindingen waren leerzaam, en toonden aan dat er een meer geavanceerde ontwikkeling was in wetgevingskaders met betrekking tot elektronische transacties inzake cybercriminaliteit (of "computermisbruik") en toegang tot openbare informatie (vrijheid van informatie) dan is gebleken in de andere kaders.

Op basis van de resultaten van de rechtsvergelijkende analyses, hebben de regionale belanghebbenden "bouwstenen" ontwikkeld voor basisbeleid, die – zodra deze zijn goedgekeurd door de betrokken partijen – de basis bepalen voor de verdere beraadslaging over het beleid en ontwikkeling van de wettekst. Deze bouwstenen voor het beleid bevestigden een aantal gemeenschappelijke thema's en trends in de internationale precedentes, maar identificeerden ook bepaalde overwegingen die moeten worden opgenomen binnen de context van een regio die bestaat uit soevereine kleine eiland-

ontwikkelingslanden. Een voorbeeld van een belangrijke overweging betreffende de situatie die de beraadslagingen beïnvloedde in deze fase en in andere fasen van het proces was de kwestie van institutionele capaciteit om adequaat beheer van deze nieuwe systemen te faciliteren.

De beleidsbouwstenen werden vervolgens gebruikt om aangepaste model wetteksten te ontwikkelen die zowel aan de internationale normen en de vraag van de HIPCAR begunstigde landen voldoen. Elke modeltekst werd vervolgens opnieuw geëvalueerd door de betrokken partijen vanuit het perspectief van de levensvatbaarheid en de mogelijkheid om te worden vertaald naar de regionale context. Als zodanig, heeft de groep belanghebbenden – bestaande uit een mix van wetgevingsjuristen en beleidsdeskundigen uit de regio – teksten ontwikkeld die het beste het samenvallen van de internationale normen met lokale overwegingen weerspiegelen. Een brede betrokkenheid van vertegenwoordigers van bijna alle 15 HIPCAR begunstigde landen, regelgevers, exploitanten, regionale organisaties, het maatschappelijk middenveld en de academische wereld heeft ervoor gezorgd dat de wetteksten verenigbaar zijn met de verschillende wettelijke normen in de regio. Het werd echter ook erkend dat elke begunstigde staat misschien specifieke voorkeuren heeft met betrekking tot de uitvoering van sommige bepalingen. Daarom bieden de modelteksten ook een keuze in de benadering binnen de algemeenheid van een geharmoniseerd kader. Deze aanpak is gericht op het faciliteren van brede acceptatie van de documenten en het verhogen van de mogelijkheid van een tijdige uitvoering in alle begunstigde rechtsgebieden.

Interactie en het overlappen van de model teksten

Als gevolg van de aard van de kwesties die worden overwogen, weerspiegelen alle zes kaders een aantal algemene aspecten.

In eerste instantie moet aandacht worden besteed aan de kaders die zorgen voor het gebruik van elektronische middelen in communicatie en uitvoering van handel: Elektronische handel (transacties), elektronische handel (bewijsmateriaal), cybercriminaliteit en interceptie van communicatie. Alle vier kaders handelen over kwesties in verband met de behandeling van berichten verzonden via communicatienetwerken, de vaststelling van passende testen om de geldigheid van documenten of andere bescheiden te bepalen en de integratie van systemen gericht op de gelijke behandeling van papieren en elektronisch materiaal bij bescherming tegen onheuse behandeling, consumentenzaken en procedures voor geschillenbeslechting.

Als zodanig, zijn er verschillende gemeenschappelijke definities in deze kaders die rekening moeten houden met, waar nodig, overwegingen betreffende een uiteenlopende reikwijdte van de toepasbaarheid. Gemeenschappelijke concepten zijn onder meer: "elektronisch communicatienetwerk" – wat moet worden afgestemd op de bestaande definitie van het rechtsgebied in de heersende telecommunicatiewetten; "elektronisch document" of "elektronische bescheiden" – die een brede interpretatie moeten hebben zodat bijvoorbeeld audio-en videomateriaal daaronder vallen; en "elektronische handtekeningen", "geavanceerde elektronische handtekeningen", "certificaten", "geaccrediteerde certificaten", "certificaat dienstverleners" en "certificatie-instanties" – die allemaal te maken hebben met de toepassing van encryptietechnieken voor elektronische validatie van authenticiteit en de erkenning van de technologische en economische sector, die is opgezet rond het verlenen van dergelijke diensten.

In deze context, legt elektronische handel (transacties), onder andere, kernbeginselen neer van de erkenning en toekenning die nodig zijn voor de effectiviteit van de andere kaders. De nadruk ligt op het definiëren van de fundamentele beginselen die gebruikt moeten worden bij het bepalen van de gevallen van een civiele of commerciële aard. Dit kader is ook van essentieel belang bij het bepalen van een geschikte marktstructuur en een realistische strategie voor de sector toezicht in het belang van het publiek en het vertrouwen van de consument. Beslissingen over de kwesties gerelateerd aan een dergelijk administratief systeem hebben vervolgens een invloed op hoe elektronische handtekeningen procedureel worden gebruikt ten behoeve van bewijsvoering, en hoe de verantwoordelijkheden en verplichtingen in de wet gedefinieerd op de juiste manier kunnen worden toegeschreven.

Deze veronderstelling van gelijkwaardigheid geeft de overige kaders de mogelijkheid op adequate wijze om te gaan met de vertrekpunten betreffende de passende behandeling van elektronische informatieoverdracht. Het kader voor **cybercriminaliteit**, bij voorbeeld, definieert strafbare feiten met betrekking tot de onderschepping van communicatie, verandering van communicatie- en computergerelateerde fraude. Het kader voor elektronische handel (bewijsmateriaal) voorziet in een basis die elektronisch bewijsmateriaal introduceert als een nieuwe categorie van bewijs.

Een belangrijke rode draad die e-transacties en cybercriminaliteit aan elkaar verbindt is de vaststelling van de passende aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid van dienstverleners van wie diensten worden gebruikt in situaties van elektronisch gepleegde misdrijven. Speciale aandacht werd besteed aan de samenhang bij het bepalen van de doelpartijen voor deze relevante delen en te zorgen voor de juiste toepassing van de verplichtingen en de handhaving daarvan.

In het geval van de kaders gericht op het verbeteren van gereguleerd overzicht en vertrouwen van de gebruiker, behandelen de model teksten ontwikkeld door HIPCAR de twee uitersten van hetzelfde probleem: terwijl het model **toegang tot publieke informatie** de bevordering van de openbaarmaking van publieke informatie bevordert op specifieke uitzonderingen na, stimuleert het model **privacy en gegevensbescherming** de bescherming van een subset van deze informatie, die onttrokken is aan het vorige model. Belangrijk is dat beide kaders zijn gericht op het stimuleren van beter documentbeheer en archiveringspraktijken binnen de publieke sector en – in het geval van het laatstgenoemde kader – een aantal aspecten van de particuliere sector. Het is echter opmerkelijk dat – in tegenstelling tot de andere vier modelteksten – deze kaders niet uitsluitend van toepassing zijn op het elektronisch medium, noch voor het creëren van een gunstig kader waarbij overwegingen van een nieuw medium worden overgebracht naar bestaande procedures. Om te zorgen voor consistentie, zijn de kaders gericht op het reguleren van een passend beheer van informatiebronnen, in zowel elektronische en niet-elektronische vorm.

Er zijn een aantal structurele en logistieke overlappingsen die bestaan tussen deze twee wettelijke kaders. Onder andere in de definitie van de belangrijkste concepten van "overheidsinstantie" (de personen op wie de kaders van toepassing zouden zijn), "informatie", "data" en "document", en de relatie tussen deze. Een andere belangrijke vorm van overlapping betreft het gepaste toezicht op deze kaders. Beide kaders vereisen de instelling van toezichthoudende instanties, die voldoende onafhankelijk van invloeden van buitenaf moeten zijn om zo het publiek te verzekeren van de integriteit van hun beslissingen. Deze onafhankelijke instanties moeten ook de capaciteit hebben om boetes en/of sancties op te leggen tegen partijen die activiteiten ondernemen om de doelstellingen van een van deze kaders te frustreren.

Conclusie

De zes HIPCAR model wetteksten voorzien de begunstigde landen van het project met een uitgebreid kader om het meest relevante gebied van regelgeving aan te pakken met betrekking tot vraagstukken van de informatiemaatschappij. In de formulering werden zowel de meest actuele internationale normen, alsook de eisen van kleine eiland-ontwikkelingslanden in het algemeen en – meer specifiek – die van de begunstigde HIPCAR-landen opgenomen. De brede betrokkenheid van de belanghebbenden uit deze begunstigde landen in alle fasen van de ontwikkeling van de model wetteksten zorgt ervoor dat zij probleemloos en tijdig kunnen worden aangenomen. Hoewel de nadruk ligt op de behoeften van de landen in het Caribisch gebied, zijn de genoemde model wetteksten reeds geïdentificeerd als mogelijke richtsnoeren door bepaalde landen in andere regio's van de wereld.

Gezien de specifieke en nauw met elkaar verbonden aard van de HIPCAR model teksten, zal het voor de begunstigde projectlanden het voordeligst zijn wetgeving te ontwikkelen en introduceren op basis van deze modellen op een gecoördineerde wijze. De modellen voor de elektronische handel (transacties en

bewijsmateriaal) zullen het meest effectief functioneren in geval van gelijktijdige ontwikkeling en adoptie van de kaders voor cybercriminaliteit en interceptie van communicatie, aangezien die zo nauw verbonden en afhankelijk van elkaar zijn voor het aanpakken van de zorgpunten betreffende de ontwikkeling van een gedegen regelgeving. De kaders voor toegang tot openbare informatie en privacy en gegevensbescherming bevatten ook dergelijke synergieën in de administratieve kaders en kerncompetentie vereisten dat de gelijktijdige aannahme slechts beide kaders kan versterken in de uitvoering ervan.

Op deze manier zal er een optimale mogelijkheid gecreëerd worden om de holistische kaders te benutten die zijn ingesteld in de regio.

1.5. Dit rapport

Dit rapport handelt over Elektronische Handel (Transacties), een van de werkerreinen van de Werkgroep inzake ICT-Beleidskader en Wetgevingskader voor Kwesties de Informatiemaatschappij rakende. Het omvat de Richtlijnen voor Model beleid en een Model Wettekst met Memorie van Toelichting die de landen in het Caribisch gebied zouden kunnen gebruiken wanneer zij hun eigen nationaal beleid en wetgeving op dit gebied ontwikkelen of bijwerken.

Voorafgaand aan het formuleren van dit document, heeft een team van deskundigen van HIPCAR – in nauwe samenwerking met de bovenstaande leden van de Werkgroep – een evaluatie voorbereid en herzien van bestaande wetgeving in de vijftien begunstigde HIPCAR-landen in de regio die zich op zes gebieden heeft geconcentreerd: Elektronische Transacties, Elektronisch Bewijsmateriaal bij e-Commerce, Bescherming van Privacy en Data, Onderscheppen van Communicatie, Cybercriminaliteit, en Toegang tot Publieke Informatie (Vrijheid van Informatie). Deze evaluatie hield rekening met geaccepteerde internationale en regionale beste praktijken.

Deze regionale evaluatie – apart gepubliceerd als bijbehorend document voor het huidige rapport³ – betrof een vergelijkende analyse van de huidige wetgeving met betrekking tot Elektronische Transacties in de HIPCAR begunstigde landen en de identificatie van eventuele lacunes met betrekking hiertoe, waardoor de basis werd gelegd voor de ontwikkeling van een raamwerk voor model beleid en wetteksten dat hierin wordt gepresenteerd. Doordat de nationale, regionale en internationale beste praktijken en standaarden worden weerspiegeld, terwijl tegelijkertijd de compatibiliteit met de juridische tradities in het Caribisch gebied zijn gegarandeerd, beantwoorden de model documenten in dit rapport aan de specifieke vereisten van de regio.

De HIPCAR Stuurgroep – voorgezeten door de Caribische Telecommunicatie Unie (CTU) – begeleidde en ondersteunde het team van consultants, waaronder Gilberto Martins de Almeida, Kwesi Prescod en Karen Stephen-Dalton. De model wettekst over Elektronische Transacties werd in eerste instantie in drie fasen ontwikkeld door de HIPCAR-consultants: (1) het opstellen van een evaluatierapport; (2) de ontwikkeling van richtlijnen voor model beleid; en (3) het formuleren van een model wettekst. De concept documenten zijn daarna bekeken, besproken en aangenomen met een brede consensus door de participanten in twee consultatiewerkshops voor de HIPCAR Werkgroep inzake Kwesties de Informatiemaatschappij rakende gehouden te Saint Lucia van 8-12 maart 2010 en in Barbados van 23-26 augustus 2010 (zie Bijlagen). De Memorie van Toelichting bij de wettekst in dit document is opgesteld door Gilberto Martins de Almeida waarin onder andere de zaken die naar voren zijn gebracht in de tweede workshop worden behandeld. Dit document bevat daarom data en informatie zoals bekend in augustus 2010.

Volgend op dit proces werden de documenten afgerond en verspreid onder alle belanghebbenden ter overweging van de overheden van de HIPCAR begunstigde landen.

³ Zie "ICT-Beleidskader en Wetgevingskader voor Kwesties de Informatiemaatschappij rakende – Elektronische Transacties: Evaluatierapport inzake de huidige situatie in het Caribisch gebied" beschikbaar op www.itu.int/ITU-D/projects/ITU_EC_ACP/hipcar/

1.6. Het belang van doeltreffend beleid en doeltreffende wetgeving inzake elektronische transacties

In een wereld van economische globalisering, neemt de verspreiding en verwevenheid van de binnenlandse en internationale handel toe. De uitvoering en integratie worden tegenwoordig vooral uitgevoerd door middel van elektronische transacties die het mogelijk maken dat er een directe handelsstroom op gang komt naar een willekeurige markt. Het vertrouwen dat nodig is voor het doen van zaken op deze manier steunt voornamelijk op het bestaan van specifieke wetgeving die de voorwaarden neerlegt voor relevante afdwingbaarheid. Indien dergelijke wetgeving er niet is, betekent dat dat er geen veilige juridische omgeving is voor elektronische handel (e-commerce).

Internetbankieren, elektronisch verhandelen van effecten, verrekening en bewaring van commerciële of financiële elektronische bescheiden, mobiele betalingen, elektronisch bestellen van financiële investeringen en het afsluiten van export-gerelateerde elektronische bankwisselcontracten zijn slechts een aantal voorbeelden van de verscheidenheid aan situaties waarvan lokale en internationale gemeenschappen verwachten dat die worden geschraagd door e-commerce wetgeving.

Deze verwachting heeft zich vertaald in de goedkeuring van specifieke internationale verdragen⁴ en model wetten⁵ die erop zijn gericht de inspiratie te vormen voor de corresponderende wettelijke regelingen in elk land en te vermijden dat er aanzienlijke verschillen zijn in de regelgeving van de verschillende landen. Consistentie met dergelijke basiskaders zijn een randvoorwaarde voor een juist wettelijk platform voor e-commerce.

De model beleidsrichtlijnen en model wetteksten opgenomen in dit document zijn opgesteld in overeenstemming met de hierboven genoemde kaders om zo HIPCAR's begunstigde landen te voorzien van formuleringsrichtlijnen die redelijkerwijs zijn afgestemd met internationale beste praktijken.⁶

Bovendien, e-handel⁷ is vandaag een essentieel onderdeel bij het bereiken van economische groei door te zorgen voor de tijdigheid en nauwkeurigheid van contractuele en financiële transacties. Dit zorgt voor – onder andere – de uitvoering van e-overheidsdiensten, het verbeteren van de kwaliteit en het verminderen van de kosten van de dienstverlening en vergroting van de transparantie en efficiëntie in de inkoop en verkoop van goederen en diensten.

Met het oog op het vergemakkelijken van innovatie in de begunstigde landen en het verbeteren van hun concurrentiepositie door actieve spelers te worden in e-commerce, dient een omgeving gecreëerd te worden om elektronische transacties mogelijk te maken die gelijke kansen kan garanderen, waarbij juridische bescherming wordt gegeven voor zowel consumenten als bedrijfsleven en de industrieën die functioneren in een mondiale omgeving.

Terwijl men erkent dat traditioneel verbintenissenrecht heeft bewezen zeer flexibel en veerkrachtig te zijn om aan de veranderende eisen van het zakendoen te beantwoorden, hebben internationale organisaties

⁴ In het bijzonder het VN-Verdrag inzake het gebruik van elektronische communicaties in internationale overeenkomsten, 2005, dat is ondertekend door een aantal landen, van heel grote zoals China en de Russische Federatie, tot kleinere zoals Colombia, Honduras, Madagascar, Montenegro, Panama, Senegal, Sierra Leone en Sri Lanka.

⁵ Waaronder de Model Wet inzake Elektronisch Bewijsmateriaal van de Gemenebest, waarvan de reikwijdte een aantal aspecten van elektronische handel omvat.

⁶ De uiteindelijke model wetteksten weerspiegelt ook de consensus die is bereikt tussen de begunstigde HIPCAR-landen op basis van hun verwachte gezamenlijke vereisten. De daaropvolgende formulering of herziening van de wetgeving van de individuele landen kan een kans bieden voor verdere aanpassing van het model aan de lokale behoeften, voor het verbeteren van de consistentie met internationale normen, of voor het overwegen van voorbehouden met betrekking tot bepaalde zaken waar de tekst over handelt.

⁷ E-handel kan verschillende betekenissen en reikwijdte worden gegeven, met inbegrip van de elektronische vorming van contracten, elektronische communicatie betreffende offline contract, elektronische betalingen en de voorziening van elektronische diensten door de overheid.

die werk verrichten voor het definiëren van model kaders voor elektronische transacties goedkeuring gehecht aan een strategie waarbij juridische equivalenties worden gedefinieerd en vastgesteld in dit domein voor de belangrijkste aspecten van het contractformuleringsproces. Op deze manier, blijft het bredere precedent van het verbintenissenrecht ongewijzigd en toepasselijk.

Verschillende internationale organisaties hebben bijgedragen aan het bevorderen van de ontwikkeling van juridische kaders voor e-commerce, waaronder:

- De *Gemenebest* – waaronder de meeste van de HIPCAR begunstigde landen – heeft een *Model Wet inzake Elektronisch Bewijsmateriaal*, waarbij geholpen wordt erkenning vast te stellen voor algemeen geaccepteerde standaarden die in het bijzonder relevant zijn voor e-handel.
- De *Verenigde Naties Commissie voor Internationaal Handelsrecht (UNCITRAL)* – opgericht door de Verenigde Naties (VN) in 1966 voor het harmoniseren van het internationaal handelsrecht – is het juridisch lichaam bij uitstek voor het creëren van toegankelijke, voorspelbare en homogene handelswetten en heeft model wetten bevordert die specifiek Elektronische Transacties betreffen, evenals de Internationale Conventie waarnaar hierboven wordt verwezen.
- De *Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)* heeft de creatie van internationale instrumenten, besluiten en aanbevelingen vergemakkelijkt die ook een leidraad vormen voor de individuele landen die in een mondiale economie opereren.
- De Richtlijnen van de *Europese Commissie* zijn afgestemd op het mogelijk maken van geharmoniseerde juridische kaders voor het ondersteunen, onder andere, van grensoverschrijdende handel in goederen en diensten tussen de Lidstaten. De *Richtlijn inzake Elektronische Handel* en de *Richtlijn betreffende Elektronische Handtekeningen* voorzien in het overkoepelend juridisch kader op dit gebied voor dit handelsblok.

De belangrijkste elementen van e-commerce wetgeving hebben betrekking op de fundamentele componenten van commerciële transacties: hoe kan men ervoor zorgen dat een online contract even geldig en afdwingbaar is als een contract dat offline is gesloten. De bouwstenen van de e-commerce wetgeving richten zich daarom zowel op handhaving van de geldigheid van elektronische contracten en op het verzekeren dat de partijen kunnen worden gehouden aan hun afspraken. Zodra de contractuele kwesties zijn aangepakt, verschuift de analyse van e-handelswetgeving naar een reeks juridische kwesties die de transactie bepalen. Deze omvatten de jurisdictie (d.w.z. welke rechter of scheidsrecht kan over een zaak oordelen), consumentenbescherming, belastingheffing, privacy, geschillen over domeinnamen, evenals de rol en de mogelijke aansprakelijkheid van tussenpersonen, zoals internet dienstverleners.

Een belangrijke factor bij de bepaling van de gelijkwaardigheid van elektronisch papier is de kwestie van de authenticiteit van elektronische documenten en het gebruik van geschikte technologieën voor de ondertekening om de authenticiteit te garanderen. De administratie van de aanbieders van dergelijke diensten is daarom essentieel in het waarborgen van de betrouwbaarheid van elektronische handelstransacties naar de handelaren en consumenten toe. De uitdaging voor beleidsmakers is evenwicht te brengen in de noodzaak van het vertrouwen met de realiteit van de dynamiek van de technologie, de beschikbaarheid van interne capaciteit en het mondiale karakter van de markt.

Bestaande juridische belemmeringen die het gebruik van elektronische communicatie in de weg staan voor het communiceren van juridisch belangrijke informatie moeten worden verwijderd, waardoor een klimaat van rechtszekerheid voor e-handel wordt gecreëerd. Bij de vaststelling van een wettelijk kader voor de elektronische handel, moet de wetgeving neutraal zijn in relatie tot de technologie en niet beperkt tot specifieke technologische oplossingen. Het moet ook flexibel zijn en aangepast zodat het is afgestemd op de ontwikkelingen in de internationale regelgeving en richtlijnen. Bovendien moeten de fundamentele beginselen van de rechtsstaat onwrikbaar blijven, en de wetgeving moet bijdragen aan het creëren van vertrouwen in de elektronische handel door te zorgen voor de bescherming en privacy van de consument.

Deel I: Richtlijnen voor model beleid – elektronische transacties

Hieronder volgen de richtlijnen voor model beleid die een land kan overwegen met betrekking tot elektronische transacties.

1. CARICOM/CARIFORUM-LANDEN ZULLEN ZICH EROP RICHTEN OM DE NODIGE GEZAMENLIJKE INTERPRETATIES VAST TE STELLEN VOOR SLEUTELBEGRIPPEN DIE WORDEN GEASSOCIEERD MET DE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ

- Er zal een definitie zijn voor “elektronisch” die voorziet in neutraliteit van technologie in de toepassing daarvan.
- Er moet begeleidende regelgeving zijn die is onderworpen aan rechterlijke interpretatie en regelmatige herziening op het niveau van de staat om de vorm en technologie te bepalen die zorgen voor de geldigheid van een record of document.
- Er moet een duidelijke omschrijving zijn betreffende wie wordt geacht de rechtmatige betrokken partijen in een transactie te zijn die via elektronische middelen verloopt, met inbegrip van de opdrachtgever en de geadresseerde van een mededeling.
- Er moet een duidelijke omschrijving zijn van de personen die beschouwd worden als "tussenpersonen" in het faciliteren van een elektronisch gemedieerde transactie.
- Er wordt een onderscheid gemaakt tussen "tussenpersonen" en "aanbieders van telecommunicatiediensten" in overweging van de context waarin de terminologie ofwel een enkele entiteit of aparte entiteiten aanduidt.
- De verplichtingen van alle legitieme partijen die betrokken zijn in een elektronische transactie worden bepaald, met inbegrip van de aanbieder van internetdiensten en/of tussenpersoon, de initiatiefnemer van een communicatie en de geadresseerde van een communicatie.
- Er moeten duidelijke definities zijn voor "informatiesysteem" en/of "computer", die in overeenstemming zijn met andere wettelijke kaders die betrekking hebben op de informatiemaatschappij.
- Er moeten duidelijke definities zijn voor de termen "bescheiden" en/of "gegevensbericht" om te zorgen voor een conceptueel onderscheid tussen de twee termen.
- Er zal een duidelijke definitie zijn voor “elektronische handtekening” die:
 - technologie neutraal is en verschilt van een “geavanceerde elektronische handtekening” of “digitale handtekening”, die ook technologie neutraal zal zijn.
 - duidelijkheid biedt met betrekking tot het onderscheid tussen een elektronische handtekening als een instrument voor gegevensauthenticatie in tegenstelling tot identiteitsidentificatie.
- Er moet een duidelijke definitie zijn van de term “certificaat” of “gekwalificeerd certificaat” en de relevantie van een dergelijk certificaat in de context van de ondertekenaar en geavanceerde elektronische handtekeningen in de informatiemaatschappij. Er zal een duidelijke definitie zijn van “certificaat dienstverlener”, en de rol en functies daarvan in tegenstelling tot een certificerende autoriteit”.

2. CARICOM-/CARIFORUM-LANDEN ZULLEN HET VASTSTELLEN VAN HET NODIGE RAAMWERK NASTREVEN OM TE ZORGEN DAT ELEKTRONISCHE DOCUMENTEN EN TRANSACTIES RECHTSGEVOLG HEBBEN

- Er moeten wettelijke voorzieningen worden getroffen die uitdrukkelijk stellen dat de staat bij wet/wettelijk mandaat is gehouden een kader vast te stellen voor elektronische transacties.
- De wet/het wettelijk mandaat zal uitdrukkelijk bepalen dat het gebruik van elektronische middelen in de uitvoering van een contract of transactie vrijwillig moet geschieden door beide partijen, en dat de voorwaarden betreffende de omstandigheden voor de totstandkoming van de contracten kunnen worden gewijzigd voor een bepaalde transactie met instemming van beide partijen.
- De wet/het wettelijk mandaat zal erin voorzien dat de instemming van een persoon wordt afgeleid uit eerdere acties. Van het principe van de herleiding van instemming worden vrijgesteld openbare autoriteiten die verplicht zijn expliciet hun instemming te geven.
- De wet/het wettelijk mandaat zal de transactietypen, of documenttypen specificeren waarop het elektronisch transactiekader niet van toepassing is. De transactie- en documenttypen die kunnen worden uitgesloten moeten worden aangemerkt als zijnde van bijzondere waarde vanwege hun uniekheid. Hieronder kunnen vallen:
 - Erfstellingen, waaronder uiterste wilsbeschikkingen en trusts.
 - Contracten voor de verkoop of overdracht van onroerend goed.
 - Akten waarmee een volmacht wordt verleend.
- De wet/het wettelijk mandaat zal zorgen voor de wijziging van de lijst van uitzonderingen door het parlement.
- Er wordt regelgeving opgesteld die de geleidelijke integratie van de huidige vrijstellingen in overweging neemt afhankelijk van het voldoen aan specifieke eisen van de wetgeving zoals vastgelegd door de bevoegde overheidsinstantie in een rechtsgebied.
- Er moet in regelgeving voorzien worden met richtlijnen voor alle instellingen die zich bezighouden met elektronische transacties zodat die voldoen aan de passende technische normen voor encryptie, authenticatie, backup, herstel en wissen van gegevens.

3. CARICOM-/CARIFORUM-LANDEN MOETEN DE STANDAARDEN BEPALEN WAARAAN ELEKTRONISCHE DOCUMENTEN MOETEN VOLDOEN OM RECHTSGELDIG TE ZIJN

- De wet/het wettelijk mandaat moet faciliterend zijn van aard en de bepalingen dienen niet al te dicterend te zijn.
- De wet/het wettelijk mandaat moet vermelden dat elektronische documenten geen geldigheid op zichzelf kan worden ontzegd alleen omdat de documenten elektronisch van aard zijn.
- De wet/het wettelijk mandaat moet vermelden dat informatie geen rechtsgevolg wordt onthouden enkel en alleen omdat naar die informatie wordt verwezen in een elektronisch document, maar niet is opgenomen daarin.
- De wet/het wettelijk mandaat voorziet erin dat een elektronisch document rechtsgeldig geacht wordt te zijn indien de echtheid ervan kan worden verzekerd doordat het materieel ongewijzigd blijft, en kan worden bewaard en opgeslagen door de ontvangende partij.
- De wet/het wettelijk mandaat voorziet erin dat een rechtsgeldig elektronisch document voldoet aan alle wettelijke verplichtingen of rechtsregels met betrekking tot informatie die in geschreven vorm wordt gepresenteerd.

- De wet/het wettelijk mandaat voorziet erin dat een rechtsgeldig elektronisch document geoorloofd is met passende bewijskracht.
- De wet/het wettelijk mandaat voorziet erin dat een elektronisch document voldoet aan een wettelijke verplichting of rechtsregel die de presentatie van informatie in haar oorspronkelijke vorm vereist, indien de informatie oorspronkelijk werd verzameld langs elektronische weg, en dat er een geloofwaardige garantie is dat de informatie ongewijzigd blijft. De wet/het wettelijk mandaat voorziet erin dat de betrouwbaarheidsnorm moet worden beoordeeld op basis van het doel waarvoor de informatie nodig is.
- De wet/het wettelijk mandaat zal erin voorzien dat een elektronisch document met een geldige elektronische handtekening als geldig elektronisch document wordt gezien en dezelfde werking heeft als document zonder elektronische handtekening.

4. CARICOM-/CARIFORUM-LANDEN MOETEN STANDAARDOVERWEGINGEN NEERLEGGEN VOOR TOEPASSING BIJ DE SAMENSTELLING VAN CONTRACTEN LANGS ELEKTRONISCHE WEG

- De wet/het wettelijk mandaat moet faciliterend zijn van aard en de bepalingen dienen niet al te dicterend te zijn.
- De wet/het wettelijk mandaat moet in de veronderstelling voorzien dat een elektronisch document of bericht is verzonden door de opdrachtgever zodra er voldoende reden is om te geloven dat het document of bericht was verzonden door de opdrachtgever of een individu of een elektronische tussenpersoon die namens de opdrachtgever handelt.
- De wet/het wettelijk mandaat moet in de veronderstelling voorzien dat een elektronisch document of bericht is ontvangen, in de algemene gevallen waarin er wel of niet een overeenkomst bestaat tussen de partijen voor de verzending van een ontvangstbevestiging.
- De wet/het wettelijk mandaat dient algemene richtsnoeren te geven met betrekking tot de voorwaarden waaraan moet worden voldaan wanneer een van de partijen de algemene veronderstelling van bevestiging niet kan toepassen.
- De wet/het wettelijk mandaat moet voorzien in vaststelling van wanneer een elektronisch gegevensbericht wordt geacht te zijn verzonden als die tijd die wordt geregistreerd wanneer het het informatiesysteem of hulpmiddel onder het beheer van de opdrachtgever heeft verlaten.
- De wet/het wettelijk mandaat moet voorzien in vaststelling van wanneer een elektronisch gegevensbericht wordt geacht te zijn ontvangen als die tijd die wordt geregistreerd wanneer het het informatiesysteem of hulpmiddel onder het beheer van de opdrachtgever is binnengekomen.
- De wet/het wettelijk mandaat moet voorzien in de vaststelling van het geldige adres van beide partijen, de opdrachtgever of geadresseerde, in een elektronische transactie.
- De wet/het wettelijk mandaat voorziet in de wijze waarop fouten in de voorbereiding of toezending van een elektronisch document of gegevensbericht moeten worden behandeld, met bijzondere aandacht voor:
 - Het algemene geval waarin de fout wordt geconstateerd voordat enige verdere handeling is ondernomen door een van beide partijen;
 - Het algemene geval waarin de fout wordt geconstateerd nadat een verdere handeling is ondernomen door een van beide partijen, maar voordat een dergelijke actie redelijkerwijze teruggedraaid kan worden door de handeling van een van de partijen;
 - Het algemene geval waarin de fout wordt geconstateerd nadat een verdere handeling is ondernomen die niet gemakkelijk teruggedraaid kan worden.

5. CARICOM-/CARIFORUM-LANDEN ZULLEN KADERS VASTSTELLEN VOOR HET GEBRUIK VAN ELEKTRONISCHE HANDTEKENINGEN, EN ZULLEN VOORZIEN IN DE JUISTE ADMINISTRATIE VAN VERLENERS VAN DERGELIJKE DIENSTEN IN HUN RECHTSGEBIEDEN

- De wet/het wettelijk mandaat moet technologie neutraal zijn van aard.
- De wet/het wettelijk mandaat zal erin voorzien dat elektronische handtekeningen betrekking hebben op de verificatie van gegevens of informatie vervat in een elektronisch document of bescheiden.
- De wet/het wettelijk mandaat zal elektronische handtekeningen identificeren in zulke termen dat in een brede toepasbaarheid van technologieën wordt voorzien, terwijl de doelstelling wordt bereikt van:
 - het adequaat identificeren van de ondertekenaar, en het aanduiden van de goedkeuring van de informatie waarop de handtekening betrekking heeft door de ondertekenaar; en
 - passende betrouwbaarheid voor het doel waarvoor het werd gebruikt.
- De wet/het wettelijk mandaat verduidelijkt de verplichting van de persoon die vertrouwt op een elektronische handtekening betreffende het verifiëren van de betrouwbaarheid van de elektronische handtekening.
- De wet/het wettelijk mandaat kan bepaalde typen "geavanceerde" elektronische handtekeningen specificeren die complexer van aard zijn, en meer testen vereisen voor de toepasbaarheid. De identificatie van dergelijke geavanceerde elektronische handtekeningen moet zoveel als mogelijk het gebruik vermijden van specifieke technologieën of methodologieën voor digitale ondertekening.
- De wet/het wettelijk mandaat kan een grotere erkenning aangeven van authenticatiecapaciteit van geavanceerde elektronische handtekeningen. Waar sprake is van een dergelijke erkenning kan de wet/het wettelijke mandaat erin voorzien dat voor specifieke wettelijke voorschriften uitsluitend geavanceerde handtekeningen worden toegepast.
- De wet/het wettelijk mandaat voorziet in erkenning van "certificaten", die toekenning van elektronische handtekeningen verlenen aan bepaalde ondertekenaars onder bepaalde voorwaarden. De wet/het wettelijk mandaat zorgt voor hogere mate van geldigheid van certificaten die worden gekwalificeerd te zijn afgegeven in overeenstemming met de industriestandaarden en -praktijken om de betrouwbaarheid in verband met geavanceerde elektronische handtekeningen te vergroten.
- De wet/het wettelijk mandaat voorziet in de erkenning van certificaten afgegeven door partijen ongeacht waar het certificaat werd uitgegeven, of waar die partij zich bevindt.
- De wet/het wettelijk mandaat voorziet in de vestiging van personen binnen het rechtsgebied die diensten verlenen aan derden voor het genereren van elektronische handtekeningen, evenals de productie, de uitgifte en het beheer van de bijbehorende certificaten (hierna te noemen "certificaat dienstverleners").
- De wet/het wettelijk mandaat zal de niet-tarieftechnische toegangsbelemmeringen aan dergelijke dienstverleners beperken tot datgene wat nodig is om te zorgen voor toezicht op passende algemene handelspraktijken.
- De wet/het wettelijk mandaat voorziet in de definitie van juiste operationele eisen om het vertrouwen van het publiek in het functioneren van de certificaat dienstverleners die zijn gevestigd in het rechtsgebied te waarborgen.
- De wet/het wettelijk mandaat zal ervoor zorgen dat de dienstverlener die certificaten afgeeft aansprakelijk is voor eventuele schade veroorzaakt doordat men vertrouwt op dat certificaat, waar richtlijnen voor het juiste gebruik van het certificaat zijn nageleefd door de persoon die vertrouwt op dat certificaat.
- De wet/het wettelijk mandaat kan een instantie aanwijzen die verantwoordelijk is voor het voortdurend controleren dat dienstverleners gevestigd in het rechtsgebied werken in overeenstemming met de beste praktijken uit de industrie en het bedrijfsleven.

6. CARICOM-/CARIFORUM-LANDEN ZULLEN IN MINIMUM EISEN VOORZIEN VOOR PERSONEN DIE HANDEL DRIJVEN VIA ELEKTRONISCHE MIDDELEN VOOR HET FACILITEREN VAN GEPASTE CONSUMENTENBESCHERMING IN EEN ELEKTRONISCHE OMGEVING

- De wet/het wettelijk mandaat zal personen die goederen en diensten aanbieden met gebruik van elektronisch gemedieerde middelen ter verhandeling ("verkopers") verplichten om bepaalde minimale informatie te verstrekken aan de consument, deze informatie moet omvatten:
- De juridische naam, het geografisch hoofdadres en manieren waarop men met de verkoper in contact kan treden,
 - Specifieke bijzonderheden van de zaken die ter verkoop worden aangeboden, of de dienst die wordt aangeboden;
 - Betalingsvoorwaarden en betalingswijze;
 - De manieren waarop vragen kunnen worden ingediend of geschillen worden beslecht.
- De wet/het wettelijk mandaat zal de verkopers die handel drijven door elektronisch gemedieerde middelen verplichten de consument een mogelijkheid te geven, voordat de transactie wordt afgerond, om een samenvatting van de verkoopovereenkomst te bestuderen, waaronder de verificatie en/ of correctie van het onderwerp van de transactie.
- De wet/het wettelijk mandaat zal de consument een mogelijkheid geven zonder boete enig contract te annuleren met een verkoper die de gelegenheid niet biedt de elektronische overeenkomst te bestuderen, verifiëren en/ of corrigeren voor afsluiting van de overeenkomst.
- De wet/het wettelijk mandaat verplicht personen die ongevraagde commerciële berichten versturen naar consumenten een expliciete keuze te geven aan die consument om te kiezen of niet te kiezen voor de ontvangst van verdere berichten van die persoon.

7. CARICOM-/CARIFORUM-LANDEN ZULLEN EEN KADER VASTSTELLEN VOOR AANSPRAKELIJKHEID VAN TUSSENPERSONEN BIJ EEN ELEKTRONISCHE TRANSACTIE

- De wet/het wettelijk mandaat erkent dat er partijen zijn, tussenpersonen genaamd, die de elektronische transacties vergemakkelijken tussen twee partijen, maar zelf niet betrokken zijn bij het onderwerp van het contract. Deze personen zijn onder andere telecommunicatie-aanbieders, website hosts, applicatie hosts.
- De wet/het wettelijk mandaat maakt een onderscheid tussen de tussenpersoon of telecommunicatie-aanbieder van de partijen die betrokken zijn bij de transacties op basis van hun rol als doorgeefluik: – een passieve tussenpersoon, die vervoer, opslag of andere automatische, technische diensten levert die de inhoud van het elektronische document niet wijzigen.
- De wet/het wettelijk mandaat voorziet in de vrijstelling van aansprakelijkheid van de tussenpersoon van civiele of strafrechtelijke sancties in verband met een elektronisch document waarbij hij geen andere rol heeft gehad dan als doorgeefluik.
- De wet/het wettelijk mandaat verplicht de tussenpersoon alle gevallen te melden bij de bevoegde autoriteiten waarvan hij/ zij van mening is of redenen heeft om aan te nemen dat een elektronisch document waarvoor hij/ zij optreedt als doorgeefluik in strijd is met de wet.
- De wet/het wettelijk mandaat kan de desbetreffende bescheiden identificeren die de tussenpersoon dient te produceren in het geval waarin er een onderzoek wordt ingesteld op grond van zijn handelingen met betrekking tot een bepaald elektronisch document.

Deel I

- De wet/het wettelijk mandaat voorziet in de beperking van de aansprakelijkheid met betrekking tot een eventuele civiele procedure in het geval dat de tussenpersoon te goeder trouw een elektronisch document dat was opgeslagen in zijn faciliteiten verwijderd of niet beschikbaar maakt op grond van justitiële instructie, of in geval feitelijke kennis wordt opgedaan van de illegale activiteit.
- De wet/het mandaat voorziet in de aansprakelijkheid van de tussenpersoon wanneer er gegronde reden is te veronderstellen dat deze partij verantwoordelijk is voor de verstoring van een elektronische transmissie.

Deel II: Model wettekst – Elektronische Transacties

Onderstaand volgt een model wettekst die een land in overweging kan nemen bij de ontwikkeling van nationale wetgeving die betrekking heeft op elektronische transacties. Deze model tekst is gebaseerd op de richtlijnen voor model beleid hierboven aangegeven.

Indeling van de artikelen

HOOFDSTUK I. INLEIDING	18
1. Citeertitel.....	18
2. Doel.....	18
3. Definities.....	18
4. Uitsluitingen	21
HOOFDSTUK II. ELEKTRONISCHE TRANSACTIES	22
5. Non-discriminatieprincipe	22
6. Voorgeschreven niet-elektronische vorm	22
7. Schriftelijke vereisten	22
8. Vereisten m.b.t. Handtekening	22
9. Vereisten m.b.t. erkenning, waarmerking, notariële bekrachtiging en verificatie.....	24
10. Vereiste voor het produceren van een origineel document	24
11. Bewaren van schriftelijke documenten.....	25
12. Integriteit van informatie of transactiebescheiden.....	25
13. Erkenning van buitenlandse documenten en handtekeningen.....	26
14. Elektronische contracten.....	26
15. Geautomatiseerde elektronische contracten.....	26
16. Invloed van een fout wanneer men met een elektronische agent bezig is.....	27
17. Wilsverklaringen	27
18. Tijd en plaats van ontvangst van elektronische communicaties	27
19. Afkomst van elektronische communicatie	28
20. Andere wetsregels worden niet beïnvloed	29
21. 22. Instemming.....	29
HOOFDSTUK III. CONSUMENTENBESCHERMING	30
23. Vereiste gegevens.....	30
24. Afkoelingsperiode.....	31
25. Ongevraagde commerciële berichten	32
HOOFDSTUK IV. TUSSENPERSONEN EN TELECOMMUNICATIE DIENSTVERLENERS.....	33
26. Aansprakelijkheid	33
27. Procedure voor omgaan met kennisgeving van onrechtmatige handelingen	33
28. Aanbod van goederen en diensten in een beveiligde omgeving	34

HOOFDSTUK I – INLEIDING

- Citeertitel** 1. Deze wet wordt aangehaald als de “Wet Elektronische Transacties”, en wordt van kracht en treedt in werking [op xxx/ na publicatie in het Staatsblad].
- Doel** 2. (1) Het doel van deze wet is:
- a. de juridische belemmeringen weg te nemen voor het effectieve gebruik van elektronische bescheiden en elektronische communicatie bij handelstransacties;
 - b. de harmonisatie van wettelijke regelingen te bevorderen inzake elektronische transacties over nationale en/of internationale grenzen heen;
 - c. het juiste gebruik van elektronische transacties te vergemakkelijken;
 - d. het vertrouwen van het bedrijfsleven, consumenten, en de gemeenschap in elektronische transacties te bevorderen; en
 - e. de elektronische opslag van documenten bij overheidsinstanties en geïncorporeerde bedrijven te vergemakkelijken en efficiënte levering van overheidsdiensten te bevorderen door middel van betrouwbare elektronische bescheiden.
- Definities** 3. (1) “Accreditatie-instantie”: de instantie die gemachtigd is standaarden, regelgeving en beleid voor lokale publieke hoofdinfrastructuur te bepalen, de functie van basiscertificatie autoriteit in te vullen, en het goedkeurings- en controleproces van certificatie dienstverleners, authenticatie dienstverleners, en cryptografische dienstverleners te managen.
- (2) “Geaccrediteerd certificaat”: een certificaat uitgegeven door een geaccrediteerde dienstverlener.
- (3) “Geaccrediteerde certificatie dienstverlener”: een entiteit of een rechtspersoon of natuurlijk persoon die elektronische certificaten uitdeeft of andere diensten verleent die te maken hebben met elektronische handtekeningen, die zijn geaccrediteerd door de accreditatie-instantie (geaccrediteerde certificaten).
- (4) “Geadresseerde”: met betrekking tot elektronische bescheiden, een persoon die door degene van wie die elektronische bescheiden afkomstig is als ontvanger daarvan wordt bedoeld, en omvat niet een persoon die optreedt als tussenpersoon met betrekking tot die elektronische bescheiden.
- (5) “Geavanceerde elektronische handtekening”: een elektronische handtekening voorzien door een geaccrediteerde certificatie dienstverlener.
- (6) “Authenticatieproducten of -diensten”: producten of diensten ontworpen voor het identificeren van de houder van een elektronische handtekening bij andere personen.
- (7) “Authenticatie dienstverlener” (of authenticatie-instantie, of registratie autoriteit): een entiteit of een rechtspersoon of natuurlijke persoon van wie de authenticatieproducten of -diensten zijn geaccrediteerd door de accreditatie-instantie; voert de bevestiging (authenticatie) en registratie

uit van houders van elektronische certificaten uitgegeven door een certificatie dienstverlener of door een geaccrediteerde certificatie dienstverlener, en die dergelijke certificaten mag doorverkopen onder een contract met de laatstgenoemde.

(8) “Certificatie dienstverlener”: een rechtspersoon of natuurlijke persoon die elektronische certificaten uitgeeft of andere diensten verleent die te maken hebben met elektronische handtekeningen.

(9) “Computer”: elk digitaal informatiesysteem dat is geïntegreerd door apparatuur en programma's bedoeld voor de creatie, opname, opslag, verwerking en/of verzending van data, waaronder enige computer, computertoestellen, of andere elektronische informatie- of communicatietoestellen, bedoeld voor het uitvoeren van dergelijke functies.

(10) “Cryptografische dienstverlener”: enige persoon die voorstelt cryptografische diensten of producten te verlenen.

(11) “Data” (of “computergegevens”, of “elektronische gegevens”): elke weergave van feiten, informatie of concepten in een vorm die geschikt is voor de verwerking in een informatiesysteem, waaronder een programma dat geschikt is te veroorzaken dat een informatiesysteem een functie vervult.

(12) “Elektronisch”: enig medium dat is gecreëerd, opgenomen, verstuurd of opgeslagen in een digitale of andere niet-materiële vorm door een elektronisch, magnetisch, optisch of enig ander middel dat de capaciteit heeft voor het creëren, opnemen, versturen of opslaan gelijk aan die middelen.

(13) “Elektronische agent”: een programma, of andere elektronisch of geautomatiseerd middel, dat is geconfigureerd en aangesloten door een persoon, dat wordt gebruikt voor het geheel of gedeeltelijk initiëren of beantwoorden van elektronische bescheiden of een elektronische gebeurtenis, zonder dat het wordt beoordeeld door een individu.

(14) “Elektronisch certificaat”: een elektronische attestering die handtekening-verificatiedata verbindt aan een persoon of publiek lichaam en de identiteit van die persoon of dat publiek lichaam bevestigt, of tijd-verificatiedata verbindt aan elektronisch bescheiden of aan elektronische communicatie en de geassocieerde datum en tijd bevestigt.

(15) “Elektronische communicatie”: elke overdracht van bescheiden door middel van tekens, signalen, schrift, beelden, geluiden, data of informatie van welke aard dan ook verzonden, geheel of gedeeltelijk door middel van een telefoon-, radio-, elektromagnetisch foto-elektronisch of foto-optisch systeem dat handel tussen staten of buitenlandse handel beïnvloedt, maar omvat geen:

- a. telegrafische of verbale communicatie;
- b. communicatie gedaan via een uitsluitend met oproeptonen werkende semafoonontvanger; of
- c. communicatie van een peilzender.

(16) “Elektronische bescheiden”: een reeks van gegevens die wordt gecreëerd, geproduceerd, opgenomen, opgeslagen, verwerkt, verstuurd, doorgegeven en/of ontvangen, op een fysiek medium in of door een

computer of ander soortgelijk apparaat, en dat kan worden gelezen of waargenomen door een persoon door middel van een informatiesysteem of een ander soortgelijk apparaat, met inbegrip van een beeldscherm, print-out of andere output van deze gegevens. Voor de toepassing van deze wet verwijst elektronische bescheiden naar informatie in het algemeen, en transactiebescheiden (of de gegevens van een transactie) verwijst specifiek naar transacties (commercieel of niet-commercieel).

(17) “Elektronische handtekening”: gegevens in elektronische vorm die zijn vastgehecht aan, opgenomen in of logisch geassocieerd zijn met andere elektronische gegevens en die dienen als authenticatiemethode.

(18) “Elektronische transactie”: de enige mededeling of het resultaat van meerdere mededelingen in verband met de verkoop of aankoop van goederen en diensten verricht via computer-gemedieerde netwerken of informatiesystemen, waarbij de goederen en diensten kunnen worden besteld via dergelijke netwerken of systemen, maar de betaling en de uiteindelijke levering van de goederen en diensten kunnen plaatsvinden zonder het gebruik van dergelijke netwerken of systemen.

(19) “Informatiesysteem” (of “computersysteem”): een apparaat of een groep van onderling verbonden apparaten, waaronder het internet, waarvan een of meer, op grond van een programma, de automatische verwerking van gegevens of enige andere functie uitvoert.

(20) “Tussenpersoon”: met betrekking tot elektronische bescheiden, een persoon die in relatie tot de elektronische bescheiden die voor een andere persoon verstuurt, ontvangt, opslaat, verwerkt of andere diensten verricht, met inbegrip van het voorzien in de inhoud, e-mail, caching- en hostingdiensten.

(21) “Afzender”: met betrekking tot elektronische bescheiden, een persoon die:

- a. elektronische bescheiden verstuurt;
- b. een ander opdracht geeft elektronische bescheiden te versturen namens hem; of
- c. elektronische bescheiden laat versturen door zijn elektronische agent,

maar omvat geen persoon die als tussenpersoon handelt met betrekking tot die elektronische bescheiden.

(22) “Publiek lichaam”:

- a. ministerie of overheidsdepartement;
- b. geheel of gedeeltelijk in eigendom zijnde staatsbedrijven of -ondernemingen;
- c. instanties die wettelijk gezag uitoefenen, van wetgevende, uitvoerende of gerechtelijke aard;
- d. subnationale of lokale publieke autoriteiten, waaronder gemeenten.

(23) “Bescheiden”: informatie gecreëerd, verzameld, of ontvangen bij het initiëren, uitvoeren en voltooien van een activiteit en welke de inhoud, context en structuur omvat om bewijs te leveren dat die activiteit of

transactie wordt ingeschreven, opgeslagen of anderszins gehandhaafd op een tastbaar medium of die is opgeslagen op een elektronisch of enig ander medium en toegankelijk is in zichtbare en hoorbare vorm.

(24) “Handtekening”: omvat enig symbool uitgevoerd of aangenomen, of enige methodologie of procedure gebruikt of aangenomen door een persoon met de intentie de bescheiden authentiek te verklaren, waaronder elektronische of digitale methoden.

(25) “Telecommunicatie dienstverlener”: een aanbieder van telecommunicatiediensten binnen de betekenis van de toepasselijke Telecommunicatieregelgeving.

(26) “Verkeersgegevens”: computergegevens die:

- a. verband houden met communicatie door middel van een computersysteem; en
- b. zijn gegenereerd door een computersysteem dat deel is van de communicatieketen; en
- c. de oorsprong van de communicatie, bestemming, route, tijd datum, grootte, duur of soort van de onderliggende diensten toont.

(27) “Transactie”: een actie of een reeks acties met betrekking tot het gedrag van commerciële of niet-commerciële interacties, tussen twee of meer personen, met inbegrip van maar niet beperkt tot ondernemingen, consumenten of openbare instanties, zoals de verkoop, verhuur, uitwisseling, vergunningverlening, of vervreemding van persoonlijke goederen, met inbegrip van goederen en immateriële vaste activa, diensten, of een combinatie van de voorgaande.

(28) “Transactiebescheiden” (of “gegevens van een transactie”): elektronische bescheiden die enig stadium van een elektronische commerciële of niet-commerciële transactie vertegenwoordigen.

Uitsluitingen

4. Deze wet is niet van toepassing op:
 - a. de creatie of overdracht van enig belang in onroerend goed;
 - b. waardepapieren;
 - c. eigendomsdocumenten;
 - d. uiterste wilsbeschikking, trusts ingesteld bij uiterste wilsbeschikking of enig ander testamentair instrument;
 - e. volmachten;
 - f. paspoorten en immigratiedocumenten;
 - g. enige procedure onderworpen aan de regels van civielrechtelijke vervolging of rechterlijke regels;
 - h. enig type documenten, transacties of wetten die zijn uitgesloten door de regelgeving krachtens deze wet;
 - i. enig ander instrument, dat kan worden bepaald door de Minister krachtens een besluit.

HOOFDSTUK II – ELEKTRONISCHE TRANSACTIES

- Non-Discriminatie-principe**
5. Informatie en transacties zullen geen rechtsgevolg, geldigheid of handhaving worden onthouden slechts op basis van het feit dat zij in elektronische vorm worden weergegeven, op voorwaarde dat aan de eisen gesteld in deze wet wordt voldaan.
- Voorgeschreven niet-elektronische vorm**
6. (1) Waar enige wet vereist dat een persoon informatie verschaft of een transactie aangaat in een voorgeschreven niet-elektronische vorm wordt aan een dergelijke vereiste voldaan door de voorziening van informatie of het aangaan van een transactie in een elektronische vorm die:
- georganiseerd is in dezelfde of substantieel dezelfde manier als de voorgeschreven niet-elektronische vorm;
 - toegankelijk is voor de andere persoon (of aan derden, afhankelijk van het geval) zodat het bruikbaar is voor daaropvolgende raadpleging; en
 - de mogelijkheid biedt om bewaard te worden door de andere persoon (of door derden, afhankelijk van het geval).
- (2) In lid (1), omvat informatie, doch is niet beperkt tot, het volgende:
- het doen van een aanvraag;
 - het doen of indienen van een vordering;
 - het geven, verzenden of aanbieden van een kennisgeving;
 - het indienen van een aangifte;
 - het doen van een verzoek;
 - het doen van een verklaring;
 - het in bewaring geven, indienen of uitgeven van een certificaat;
 - het elektronisch stemmen of het wijzigen of annuleren daarvan.
- (3) Waar enige wet waarnaar wordt verwezen in lid (1) vereist dat meer dan een kopie van de informatie of transactie wordt ingediend bij een persoon, wordt aan die vereiste voldaan door het elektronisch verstrekken van de bescheiden van de informatie of transactie aan de persoon in overeenstemming met de bepalingen van dit artikel.
- Schriftelijke vereisten**
7. (1) Aan enige wet die vereist dat informatie of transacties schriftelijk dienen te zijn, wordt voldaan door elektronische bescheiden indien die voldoen aan de vereisten neergelegd in artikel 6 lid (1) onder (b) en (c) hiervan.
- Lid (1) zal niet van toepassing zijn indien de partij instemt afstand te doen van dergelijke vereisten.
- Vereisten mbt handtekening**
8. (1) Aan enige wet die een handtekening vereist van een persoon met betrekking tot enige informatie of transactie is voldaan indien de informatie of transactie elektronisch is getekend, en –
- een methode wordt gebruikt voor het identificeren van de persoon en voor het aantonen dat de persoon de transactie heeft goedgekeurd;

- b. gelet op alle relevante omstandigheden waarin deze methode werd gebruikt, met inbegrip van enige relevante overeenkomst, de methode betrouwbaar was zoals adequaat is voor de doeleinden waarvoor de transactie was aangegaan;
- c. indien de handtekening moet worden gegeven aan een publieke instantie welke vereist dat de gebruikte methode in overeenstemming is met bepaalde speciale technologische vereisten, aan de vereisten van deze publieke instantie is voldaan; en
- d. indien de handtekening moet worden gegeven aan een andere persoon dan de publieke instantie, die persoon instemt dat aan deze eis wordt voldaan met behulp van de methode vermeld in paragraaf (a).

(2) Behoudens lid (3), zal een digitale handtekening verondersteld worden aan de vereisten van lid 1 (a) en (b) te hebben voldaan indien die handtekening –

- a. op unieke wijze is verbonden aan de persoon van wie de handtekening wordt vereist;
- b. die persoon kan identificeren;
- c. is gecreëerd met behulp van een middel dat dergelijke persoon onder zijn exclusieve controle kan houden; en
- d. verbonden is aan de transactie waarop het betrekking heeft op dusdanige wijze dat enige daaropvolgende wijziging van de transactie wordt blootgelegd.

(3) Lid (2) zal niet worden geïnterpreteerd op dusdanige wijze dat het op enige manier het vermogen van enige persoon beperkt om:

- a. op enige andere wijze de betrouwbaarheid vast te stellen, voor het voldoen aan de vereiste waarnaar wordt verwezen onder lid (1), van een geavanceerde elektronische handtekening of andere methode voor het aangeven van identiteit en goedkeuring;
- b. bewijs aan te halen van de onbetrouwbaarheid van een geavanceerde elektronische handtekening.

(5) Bij het bepalen of en in welke mate, een elektronisch certificaat of een elektronische handtekening afgegeven binnen het rechtsgebied onderworpen aan deze wet rechtsgeldig is, zal geen rekening worden gehouden met de geografische ligging –

- a. waar een elektronisch certificaat is uitgegeven en gebruikt; of
- b. van de vestigingsplaats van de certificaat dienstverlener of ondertekenaar,

– mits de nationale en/ of regionale autoriteit die belast is met het administreren van het systeem voor de geavanceerde elektronische handtekening de certificaat dienstverlener accrediteert.

(6) Dit artikel zal de werking van enige andere wetsregel niet beïnvloeden die vereist –

- a. dat een transactie die elektronisch wordt aangegaan een elektronische handtekening bevat (ongeacht op welke wijze omschreven);

Vereisten m.b.t. erkenning, waarmerking, notariële bekrachtiging en verificatie

- b. dat een transactie die elektronisch wordt aangegaan een unieke identificatie bevat in elektronische vorm; of
- c. dat een bepaalde elektronische methode wordt gebruikt voor een transactie die elektronisch wordt aangegaan voor het identificeren van de afzender en om te laten zien dat de afzender de aangegane transactie goedgekeurd heeft.

9. Wanneer de wet vereist dat elektronische bescheiden of een elektronische handtekening wordt gemaakt, erkend, gewaarmerkt, notarieel bekrachtigd of geverifieerd, door enige persoon, is aan die eis voldaan indien de volgende zaken zijn vastgehecht aan of logisch geassocieerd met de elektronisch bescheiden;

- a. de geavanceerde elektronische handtekening van die persoon;
- b. in het geval van een handtekening of elektronische bescheiden waarvoor een handtekening is vereist, een verklaring van die persoon waarmee die officieel zijn identiteit bevestigt;
- c. een verklaring van die persoon betreffende de uitvoering van alle verplichtingen opgelegd door enige andere wet inzake de rechtsgeldigheid van de elektronische bescheiden; en
- d. alle andere informatie waarvan wordt vereist dat die wordt opgenomen krachtens enige andere wet.

Vereiste voor het produceren van een origineel document

10. (1) Wanneer enige wet voorschrijft of toestaat dat de bescheiden van een transactie worden gepresenteerd in hun originele vorm, of beschikbaar worden gesteld voor inspectie, is aan die vereiste voldaan wanneer de bescheiden van de transactie elektronisch worden geproduceerd indien:

- a. rekening houdend met alle relevante omstandigheden op het tijdstip, de methode voor het produceren van de elektronische bescheiden van de transactie een betrouwbaar middel bood voor het verzekeren van het behouden van de integriteit van dergelijke bescheiden;
- b. op het moment dat de bescheiden van de transactie of informatie werd verstuurd, het redelijkerwijs te verwachten was dat het makkelijk toegankelijk zou zijn voor gebruik voor latere referentie;
- c. in het geval dat de bescheiden van de transactie geproduceerd worden voor de publieke instantie en de publieke instantie vereist dat:
 - i. een elektronische vorm van de bescheiden van de transactie op een specifieke wijze wordt geproduceerd, in overeenstemming met bepaalde informatie technologie vereisten; of
 - ii. een bepaalde actie ondernomen dient te worden, zodat ontvangst van de bescheiden van de transactie wordt bevestigd

is voldaan aan de vereisten van de publieke instantie; en

- d. in het geval dat de bescheiden van de transactie geproduceerd wordt voor een andere persoon dan de publieke instantie, die persoon instemt dat de bescheiden van de transactie elektronisch worden geproduceerd.

Bewaren van schriftelijke documenten

(2) Voor de doelstellingen van lid (1) onder (a) zijn de criteria voor het beoordelen van integriteit:

- a. dat de bescheiden van de transactie compleet en ongewijzigd zijn gebleven, behalve de toevoeging van enige bekrachtiging en enige wijziging die ontstaat als gevolg van een normaal verloop van communicatie, opslag en weergave;
- b. de doelstelling waarvoor de bescheiden van de transactie wordt geproduceerd; en
- c. enige andere relevante factor.

11. (1) Wanneer een wet vereist dat een persoon informatie bewaart of de bescheiden van een transactie voor een bepaalde periode, wordt aan die eis voldaan door het elektronisch opslaan van gegevens of de bescheiden van de transactie indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a. indien de informatie of de gegevens van de transactie eerst in elektronische vorm werden gegenereerd, is het redelijk te verwachten dat de informatie of de bescheiden van de transactie gemakkelijk toegankelijk zouden zijn voor gebruik of latere referentie;
- b. rekening houdend met alle relevante omstandigheden op het moment dat de informatie of de bescheiden van een transactie voor het eerst werden gecreëerd in elektronische vorm, de methode voor het vasthouden van de informatie of de bescheiden van transacties in elektronische vorm in een betrouwbaar middel voorzorg om de handhaving van de integriteit van de informatie of de bescheiden van de transactie die werden gegenereerd, te verzekeren;
- c. de verkeersgegevens met betrekking tot de informatie of transactiebescheiden ook wordt aangehouden in elektronische vorm tijdens de aangegeven periode;
- d. op het moment dat de verkeersgegevens voor het eerst werden gegenereerd in elektronische vorm, het redelijk te verwachten is dat die gemakkelijk toegankelijk zouden zijn voor gebruik voor latere referentie; en
- e. indien de wet vereist dat de informatie of de bescheiden van de transactie worden bewaard in elektronische vorm op een bepaald soort opslagmedium, aan die vereiste wordt voldaan gedurende de aangegeven periode.

(2) Een persoon kan voldoen aan de vereisten bedoeld in lid (1) met behulp van de diensten van een andere persoon, indien aan de voorwaarden uiteengezet in lid (1) onder (a) tot (e) is voldaan.

Integriteit van Informatie of Transactie-bescheiden

12. (1) Voor de toepassing van artikelen 10 en 11 wordt de integriteit van de informatie in elektronische bescheiden of transactiebescheiden verondersteld betrouwbaar te zijn en behouden, waar de elektronische gegevens of transactiebescheiden compleet en ongewijzigd is gebleven, met uitzondering van:

- a. de toevoeging van enige bekrachtiging; of
- b. enige immateriële wijziging,

- die ontstaat tijdens het normale verloop van de communicatie, opslag of weergave.
- (2) Betrouwbaarheid onder lid (1) wordt bepaald rekening houdend met alle omstandigheden, met inbegrip van het doel waarvoor de informatie, transactiebescheiden of elektronische bescheiden zijn aangemaakt.
- Erkenning van buitenlandse documenten en handtekeningen** 13. (1) Bij het bepalen of en in hoeverre buitenlandse informatie in elektronische vorm of transactiebescheiden rechtsgeldig zijn, zal geen rekening worden gehouden met de locatie waar de informatie of de transactiebescheiden zijn gecreëerd of gebruikt, of de plaats van vestiging van de maker.
- [(2) Indien de accreditatie-instantie, of een publieke instantie die bevoegd is terzake de regulering van elektronische handtekeningen binnen het rechtsgebied onderworpen aan deze wet, van mening is dat het beleid en de praktijken van een buitenlandse accreditatie-instantie, certificatie dienstverlener en/of authenticatiedienstverlener betrouwbaarheidsniveaus garanderen die ten minste gelijkwaardig zijn aan die welke binnen het rechtsgebied van de eerstgenoemde gelden, kan het de buitenlandse elektronische certificaten en authenticatiediensten erkennen als juridisch gelijkwaardig aan die geaccrediteerd zijn door eerstgenoemde].
- Electronische contracten** 14. (1) Behoudens deel III hiervan en tenzij de partijen anders overeenkomen, kan een aanbod, de aanvaarding van een aanbod of enige andere zaak die relevant is voor de vorming of werking van een elektronische transactie worden uitgedrukt:
- a. door middel van transactiebescheiden in elektronische vorm; of
 - b. door een handeling die bedoeld is te resulteren in elektronische communicatie, zoals het aanraken of klikken op het aangewezen pictogram of een andere plaats op een computerscherm, of door in te spreken (of, in voorkomende gevallen, door te bladeren door elektronische pagina's waartoe de toegang is toegestaan onder uitdrukkelijke voorafgaande voorwaarden).
- (2) Een elektronische transactie is niet ongeldig of onafdwingbaar slechts omdat die in elektronische vorm zou zijn.
- Geautomatiseerde elektronische contracten** 15. (1) Een elektronisch contract kan worden gevormd door de interactie van een computerprogramma of ander elektronisch middel dat wordt gebruikt om een handeling te initiëren of om te reageren op elektronische communicatie, geheel of gedeeltelijk, zonder toetsing door een persoon ten tijde van de respons of handeling.
- (2) Het elektronische contract dat is gevormd in overeenstemming met lid (1) is geldig en bindend op voorwaarde dat de contracterende partij weet of reden heeft om te weten dat hij de aanleiding geeft dat het apparaat de transactie zal afronden en dat de contractvoorwaarden volledig konden worden beoordeeld door de contracterende partij voorafgaand aan de vorming van het contract.

Deel II

Invloed van een fout wanneer men met een elektronische agent bezig is

16. (1) Een elektronische transactie tussen een individu en de geautomatiseerde bron van communicatie van een elektronische agent heeft geen rechtsgevolg indien:
- a. het individu een materiële fout in de elektronische communicatie maakt of in een elektronisch dossier dat wordt gebruikt bij de transactie;
 - b. de geautomatiseerde bron van communicatie het individu niet in de gelegenheid stelt de fout te voorkomen of te corrigeren;
 - c. het individu de andere persoon direct in kennis stelt op het moment dat hij zich bewust wordt van de fout; en
 - d. in een geval waarin een tegenprestatie wordt ontvangen als gevolg van de fout, het individu de tegenprestatie teruggeeft of zich ervan ontdoet in overeenstemming met de instructies van de andere persoon of bij het ontbreken van dergelijke instructies redelijke maatregelen neemt de tegenprestatie terug te geven of zich ervan te ontdoen, en geen materieel voordeel heeft van het ontvangen van de tegenprestatie.

Wilsverklaringen

17. Tussen de afzender en de ontvanger van een communicatie in elektronische vorm, zal een verklaring van de wil of andere verklaring geen rechtsgevolg, geldigheid of afdwingbaarheid worden onthouden, uitsluitend op grond van het feit dat die een elektronische vorm heeft.

Tijd en plaats van ontvangst van elektronische communicaties

18. 1) Een elektronische communicatie is verstuurd wanneer die een informatiesysteem dat buiten de controle valt van de afzender binnenkomt of, indien de afzender en de geadresseerde hetzelfde informatiesysteem gebruiken, wanneer het kan worden opgehaald en verwerkt door de geadresseerde.
- (2) Een elektronische communicatie wordt verondersteld te zijn ontvangen door de geadresseerde:
- a. Indien de geadresseerde een informatiesysteem heeft aangewezen of een informatiesysteem gebruikt voor het ontvangen van communicatie van het soort dat is verstuurd, wanneer deze dat informatiesysteem binnenkomt [en het kan worden opgehaald en verwerkt door de geadresseerde]; of
 - b. Indien de geadresseerde geen informatiesysteem heeft aangewezen of geen informatiesysteem gebruikt voor het in ontvangst nemen van communicaties van de soort die zijn verzonden, of indien de geadresseerde een dergelijk systeem heeft aangewezen of gebruikt, maar de communicatie is verzonden naar een ander systeem, wanneer de geadresseerde kennisneemt van de communicatie in het informatiesysteem van de geadresseerde en het kan worden opgehaald en verwerkt door de geadresseerde.
- (3) Leden (1) en (2) zijn van toepassing tenzij de partijen anderszins overeenkomen.
- (4) Een elektronische communicatie wordt geacht te zijn verzonden vanaf de plaats van vestiging van de afzender en is ontvangen op de plaats van vestiging van de geadresseerde, tenzij er redelijkerwijs bewijs is dat de afzender de elektronische communicatie heeft verstuurd van elders.

Afkomst van elektronische communicatie

- (5) Indien de afzender of geadresseerde meer dan een plaats van vestiging heeft, is de plaats van vestiging voor de toepassing van lid (4) die welke de dichtstbijzijnde relatie heeft tot de onderliggende transactie waarop de elektronische communicatie betrekking heeft of, indien er geen onderliggende transactie is, de hoofdvestiging van die persoon.
- (6) Indien de afzender of geadresseerde geen plaats van vestiging heeft, wordt de gewone verblijfplaats van de persoon beschouwd als de plaats van vestiging voor de toepassing van lid (4).
19. (1) Een elektronische communicatie is van de persoon die het verstuurt, indien zij direct is verzonden door de persoon of namens hem door een elektronische agent. Net als tussen de afzender en de geadresseerde wordt elektronische bescheiden toegeschreven aan de afzender, indien het werd verzonden:
- a. door een persoon of diens elektronische agent of door een andere persoon die door de afzender is gemachtigd de elektronische bescheiden namens hem te versturen; of
 - b. door de elektronische agent van de afzender.
- (2) Net als tussen de afzender en de geadresseerde, heeft een geadresseerde het recht om elektronische bescheiden toe te schrijven aan de afzender, en te handelen naar die veronderstelling, indien:
- a. om na te gaan of de elektronische bescheiden van de afzender afkomstig zijn, de geadresseerde op juiste wijze een procedure heeft toegepast waarmee de afzender eerder voor dat doel heeft ingestemd; of
 - b. de elektronische bescheiden zoals ontvangen door de geadresseerde het resultaat zijn van de acties van een persoon wiens relatie met de afzender, of met een agent van de afzender, die persoon in staat heeft gesteld toegang te krijgen tot een methode die wordt gebruikt door de afzender voor het identificeren van elektronische bescheiden als te zijn van hemzelf.
- (3) Lid (2) zal niet van toepassing zijn
- a. vanaf het moment waarop de geadresseerde zowel bericht heeft ontvangen van de afzender dat de elektronische bescheiden niet afkomstig zijn van de afzender, en een redelijke termijn had dienovereenkomstig te handelen; of
 - b. in een geval waarop lid (2) (b) van toepassing is, op enig tijdstip waarop de geadresseerde wist of had moeten weten, indien hij redelijke voorzichtigheid had betracht of een overeengekomen procedure had gebruikt, dat de elektronische bescheiden niet afkomstig waren van de afzender.
- (4) De geadresseerde heeft het recht om alle ontvangen elektronische bescheiden te beschouwen als aparte elektronische bescheiden en te handelen op basis van die veronderstelling, behalve in de mate dat het andere elektronisch bescheiden dupliceert en de geadresseerde wist of had moeten weten, indien hij redelijke voorzichtigheid had betracht of een overeengekomen procedure had gebruikt, dat de elektronische bescheiden een duplicaat waren.

Andere wetsregels worden niet beïnvloed

20. (1) Niets in deze wet beperkt de werking van enige andere wet die het gebruik van transactiebescheiden uitdrukkelijk toestaat, verbiedt of reguleert, met inbegrip van een methode voor elektronische of geavanceerde elektronische handtekeningen.

(2) Niets in deze wet beperkt de werking van enige andere wet waarbij wordt vereist dat de bescheiden van een transactie moeten worden geplaatst of weergegeven op een bepaalde manier of waarbij wordt vereist dat de bescheiden van een transactie worden verstuurd met behulp van een bepaalde methode.

Instemming

21. (1) Niets in deze wet eist dat een persoon transactiebescheiden gebruikt, verstrekt of accepteert zonder instemming.

(2) Niets in deze wet:

a. vereist enige persoon elektronische communicaties, elektronische handtekeningen of elektronische contracten te gebruiken of te aanvaarden; of

b. verbiedt enige persoon die een transactie aangaat door middel van het gebruik van elektronische middelen:

i. een bepaling met betrekking tot wettelijke erkenning en functionele gelijkwaardigheid van elektronische communicatie, handtekeningen en contracten te wijzigen bij overeenkomst, of

ii. redelijke eisen vast te stellen over de wijze waarop elektronische communicatie, elektronische handtekeningen of elektronische formulieren van documenten kunnen worden aanvaard.

(3) Deze wet geldt voor elke transactie tussen partijen die elk hebben ingestemd de transactie elektronisch te verrichten.

(4) Het feit of een partij al dan niet instemt met het aangaan van een transactie in elektronische vorm zal worden bepaald:

a. in geval de partij een publiek lichaam is, door een uitdrukkelijke bepaling van het openbaar lichaam, toegankelijk gemaakt voor het publiek of aan degenen die het meest waarschijnlijk daarmee communiceren voor bepaalde doeleinden;

b. in het geval van enige andere partij, door de context en omstandigheden, met inbegrip van het gedrag van de partij.

(5) Een partij die instemt een bepaalde transactie elektronisch uit te voeren kan weigeren om andere transacties elektronisch uit te voeren.

22. (6) De partijen bij een elektronische commerciële transactie kunnen bepalen dat een bepaalde certificering en/of authenticatie dienstverlener of bepaalde klasse van certificaten zullen worden gebruikt in verband met elektronische bescheiden of handtekeningen bij hen ingediend.

HOOFDSTUK III – CONSUMENTENBESCHERMING

Vereiste gegevens

23. (1) Een leverancier die goederen of diensten te koop, te huur of ter uitwisseling aanbiedt door middel van een elektronische transactie zal de volgende gegevens beschikbaar maken voor consumenten op een duidelijke en begrijpelijke wijze:
- a. de volledige naam en juridische vorm;
 - b. het fysieke adres en telefoonnummer;
 - c. het website-adres en e-mailadres;
 - d. het fysieke adres van de leverancier waarop gerechtelijke documenten betekend kunnen worden;
 - e. een voldoende beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de goederen of diensten aangeboden door de leverancier zodat de consument een geïnformeerde beslissing kan nemen over de voorgestelde elektronische transactie;
 - f. de volledige prijs van de goederen of diensten, waaronder transportkosten, heffingen en andere vergoedingen of kosten;
 - g. de betaalwijze;
 - h. alle voorwaarden van de overeenkomst, inclusief eventuele garanties, die van toepassing zullen zijn op de transactie en hoe die voorwaarden elektronisch kunnen worden benaderd, opgeslagen en gereproduceerd door consumenten;
 - i. de termijn waarbinnen de goederen worden verstuurd of geleverd of waarbinnen de diensten zullen worden verleend;
 - j. de manier en periode waarbinnen de consumenten toegang hebben en een volledig overzicht kunnen bijhouden van de transactie;
 - k. het beleid van de leverancier met betrekking tot teruggave, uitwisseling, verzekering en restitutie;
 - l. de veiligheidsprocedures en het privacybeleid van de leverancier ten aanzien van de betaling, betalingsgegevens en persoonlijke gegevens;
 - m. een kanaal voor de ontvangst van de berichten van de consument, op dezelfde plaats van de elektronische communicatie oorspronkelijk gebruikt door de leverancier voor het weergeven van het aanbod en/of om de transactie te promoten.
- (2) De leverancier zal de consument de mogelijkheid bieden:
- a. de gehele elektronische transactie te bekijken;
 - b. alle fouten te corrigeren; en
 - c. zich uit de transactie terug te trekken voordat uiteindelijk een bestelling wordt geplaatst.
- (3) Indien de leverancier niet voldoet aan de bepalingen van lid (1) of (2), kan de consument de transactie annuleren binnen veertien (14) dagen na ontvangst van de goederen of diensten in het kader van de transactie.

(4) Indien een transactie wordt geannuleerd zoals is voorzien krachtens lid (3):

- a. dan zal de consument de goederen terugzenden aan de leverancier of, waar van toepassing, stoppen met het gebruik van de geleverde diensten; en
- b. de leverancier zal alle betalingen gedaan door de consument restitueren, inclusief de kosten voor het terugzenden van de goederen.

(5) De leverancier zal een betaalsysteem gebruiken dat voldoende veilig is in relatie tot geaccepteerde technologische standaarden ten tijde van de transactie en de betrokken soort van transactie.

(6) De leverancier is aansprakelijk voor alle schade die een consument heeft opgelopen als gevolg van een verzuim van de leverancier om te voldoen aan lid (5).

(7) De leverancier draagt zorg voor de beschikbaarheid van een geautomatiseerd antwoordsysteem om de ontvangst van de elektronische communicatie verzonden door de consument te bevestigen.

(8) Een elektronische transactie door een consument wordt geacht gesloten te zijn na ontvangst door de consument van de elektronische communicatie van de leverancier die de ontvangst bevestigt van de aanvaarding van de consument van het aanbod.

Afkoelings- periode

24. (1) Een consument heeft het recht enige transactie en daaraan gerelateerde overeenkomst zonder opgave van redenen te annuleren en zonder boete voor de levering:

- a. van goederen binnen zeven (7) dagen na de datum van ontvangst van de goederen; of
- b. van diensten binnen zeven (7) dagen na de datum van het afsluiten van de overeenkomst.

(2) De enige kosten die kunnen worden opgelegd aan de consument zijn de rechtstreekse kosten voor het terugzenden van de goederen.

(3) Indien de betaling voor de goederen of diensten is gedaan voorafgaand aan de uitoefening van een recht door de consument bedoeld in lid (1), dan heeft de consument recht op een volledige restitutie van dergelijke betaling, welke terugbetaling zal geschieden binnen 30 dagen na de annuleringsdatum.

(4) Dit artikel is niet van toepassing op een elektronische transactie:

- a. voor financiële diensten, waaronder investeringsdiensten, verzekerings- en herverzekeringszaken, en bankdiensten;
- b. die is uitgevoerd als een veiling;
- c. voor diensten die zijn ingegaan, met instemming van de consument, vóór de toepasselijke afkoelingsperiode genoemd in lid (1);
- d. indien de prijs voor de levering van de goederen, diensten of voorzieningen in kwestie afhankelijk is van de schommelingen op de financiële markten en niet kan worden beheerst door de leverancier;

**Ongevraagde
commerciële
berichten**

- e. indien de betreffende goederen:
 - i. zijn gemaakt naar de specificaties van de consument;
 - ii. duidelijk zijn gepersonaliseerd;
 - iii. als gevolg van hun aard niet teruggestuurd kunnen worden; of
 - iv. waarschijnlijk snel kunnen achteruitgaan of vervallen;
 - f. waarbij audio- of video-opnames of computersoftware zijn uitgepakt door de consument;
 - g. voor de verkoop van nieuwsbladen, periodieken, tijdschriften, of boeken;
 - h. voor het verzorgen van gok- of loterijdiensten; of
 - i. voor het verzorgen van accommodatie, transport, catering of vrijetijdsdiensten of – faciliteiten, waarbij de leverancier belooft die te verzorgen (wanneer de transactie wordt afgesloten) op een specifieke datum of binnen een specifieke termijn.]
25. (1) Een persoon die ongevraagde commerciële communicatie naar de consument stuurt, zal de omvang van geadresseerden beperken tot degenen die mogelijke interesse hebben laten blijken in het onderwerp van de communicatie, welke duidelijk moet worden vermeld in het onderwerp van de communicatie, en het moet de consument aan wie de eventuele communicatie wordt verstuurd:
- a. de mogelijkheid bieden dergelijke verdere berichten van die persoon te weigeren en moet een geldig elektronisch adres geven voor dat doeleinde; en
 - b. op verzoek van de consument de identificerende kenmerken bekendmaken van de bron waarvan die persoon de consumenteninformatie of andere persoonlijke informatie vandaan heeft gehaald.
- (2) Een persoon die niet voldoet aan lid (1) pleegt een strafbaar feit en is aansprakelijk bij veroordeling na korte procesgang tot het betalen van een boete van niet minder dan (dollars) voor de eerste veroordeling en van niet minder dan (dollars), elk, voor eventuele daaropvolgende veroordelingen.

HOOFDSTUK IV – TUSSENPERSONEN EN TELECOMMUNICATIEDIENSTVERLENERS

Aansprakelijkheid

26. (1) Een tussenpersoon of telecommunicatiedienstverlener die alleen maar een kanaal biedt voor de overdracht van elektronische communicatie is niet aansprakelijk voor de inhoud ervan, indien deze tussenpersoon of telecommunicatiedienstverlener niet daadwerkelijk kennis heeft of zich niet bewust is van feiten die, voor een redelijke persoon, een gevaar voor strafrechtelijke aansprakelijkheid of aansprakelijkheid voor een onrechtmatige daad ten aanzien van materiaal op het internet opleveren of die, na het verwerven van feitelijke kennis of het bewust worden van dergelijke feiten, niet voortgaan zoals bepaald in artikel 26 hiervan, zolang het:
- a. de verzending niet initieert;
 - b. de geadresseerde niet selecteert;
 - c. de functie vervult op een automatische, technische wijze zonder de elektronische bescheiden te selecteren; en
 - d. de elektronische bescheiden vervat in de verzending niet wijzigt.
- (2) Het doorgeven van informatie, routing en het verschaffen van toegang bedoeld in lid (1) omvat de automatische, tussentijdse en tijdelijke opslag van de doorgegeven informatie, voor zover dit gebeurt:
- a. met als enige doel het uitvoeren van de verzending in het informatiesysteem;
 - b. op een wijze die het normaal gesproken niet toegankelijk maakt voor enige andere persoon dan de verwachte geadresseerden; en
 - c. voor een periode niet langer dan redelijkerwijze nodig voor de verzending.
- (3) Een tussenpersoon of telecommunicatiedienstverlener is niet verplicht om alle informatie vervat in elektronische bescheiden ten aanzien waarvan de tussenpersoon of telecommunicatiedienstverlener diensten verleent te monitoren om kennis te nemen, of bewust te worden van de feiten of omstandigheden om vast te stellen of de informatie aanleiding geeft tot civiele of strafrechtelijke aansprakelijkheid.
- (4) Niets in dit artikel zal een tussenpersoon of een aanbieder van telecommunicatiediensten ontslaan van het naleven van een gerechtelijk bevel, bevel, beveldschrift, ministeriële richtlijn, wettelijke vereisten, of contractuele verplichting ten aanzien van elektronische bescheiden of van een elektronische communicatie of transactie.

Procedure voor omgaan met kennisgeving van onrechtmatige handelingen

27. (1) Als een tussenpersoon of telecommunicatiedienstverlener feitelijk op de hoogte is dat de gegevens in elektronische bescheiden of elektronische communicatie aanleiding geven tot strafrechtelijke aansprakelijkheid of aansprakelijkheid voor een onrechtmatige daad of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat die aanleiding zullen geven tot strafrechtelijke aansprakelijkheid of aansprakelijkheid voor een onrechtmatige daad, en van de gebruiker van haar diensten informatie heeft verkregen die redelijkerwijs niet anderszins kan aangeven, dan dient de tussenpersoon of telecommunicatiedienstverlener zo spoedig mogelijk:

Aanbod van goederen en diensten in een beveiligde omgeving

- a. de aangewezen wetshandhavingsautoriteiten in kennis te stellen van relevante informatie, waar vereist door de toepasselijke strafrechtelijke wetten;
 - b. waar toegestaan krachtens de geschreven wet, de identiteit onthullen van de persoon aan wie de tussenpersoon of telecommunicatiedienstverlener diensten verleende met betrekking tot dergelijke informatie, indien de identiteit van die persoon bekend is bij de tussenpersoon; en
 - c. waar toegestaan krachtens de geschreven wet, de informatie of het gegevensbericht verwijderen van enig informatie verwerkingssysteem onder het toezicht van de tussenpersoon of de telecommunicatiedienstverlener en ophouden diensten te verlenen of aan te bieden diensten te verlenen ten aanzien van die informatie of enige andere actie toegestaan bij wet.
- (2) Het verzuim om kennis over de onrechtmatige inhoud te verstrekken op grond van bovenstaand lid (1) vormt een strafbaar feit.
28. (1) De leverancier van het elektronisch aanbod van goederen en diensten zorgt ervoor dat deze diensten worden uitgevoerd in een redelijk veilige elektronische omgeving, en dat deze veiligheidsvoorwaarden openbaar worden gemaakt.
- (2) Van elke inbreuk op de beveiliging die de vertrouwelijkheid van de privégegevens van de consument kan beïnvloeden, moet de consument onmiddellijk in kennis worden gesteld door de leverancier, op het elektronisch adres verstrekt door de consument voor contact doeleinden.

Deel III:

Memorie van toelichting bij de model wettekst inzake elektronische transacties

INLEIDING

1. Deze wettekst ontwikkelt een wettelijk kader voor elektronische transacties ("e-transacties"). De belangrijkste doelstellingen van deze model wettekst zijn om de juridische belemmeringen weg te nemen voor elektronische handel ("e-commerce"), juridische voorschriften inzake de nationale of internationale e-transacties te harmoniseren, vertrouwen in e-commerce te bevorderen en elektronische archivering van documenten bij de overheid te vergemakkelijken en de elektronische levering van overheidsdiensten ("e-government").
2. Deze memorie van toelichting is bedoeld om de inhoud van de model wettekst toe te lichten, en moet worden gelezen in samenhang daarmee. Het belang van de belangrijkste bepalingen van deze model wettekst wordt toegelicht en, in voorkomend geval, wordt de aandacht gevestigd op bepaalde besprekingen van de HIPCAR⁸ werkgroep⁹, met de nadruk op verschillende opties van de regelgeving daarin besproken. Ze zijn niet, en zijn niet bedoeld, een gedetailleerde beschrijving van deze wettekst, te geven. Dus, waar een artikel of een deel van een artikel geen uitgebreide toelichting, commentaar of verwijzing behoeft, of wanneer er geen discussie was over een bepaalde bepaling, wordt geen gedetailleerde uitleg gegeven.
3. Deze model wettekst (wet) bestaat uit vier delen:
 - **Hoofdstuk I** geeft de doelstellingen aan van deze Wet, geeft definities van de toegepaste terminologie, en sluit bepaalde zaken uit van de toepassing van deze wettekst;
 - **Hoofdstuk II** overweegt het principe van non-discriminatie van elektronische informatie en transacties, legt formele eisen neer die van toepassing zijn op elektronische transacties, voorziet in criteria voor het vaststellen van de integriteit van elektronische informatie of transactiebescheiden, evenals de erkenning van buitenlandse elektronische documenten en handtekeningen, adressen van geautomatiseerde elektronische contracten en elektronische agenten, legt de tijd en plaats vast van de ontvangst van elektronische berichten, legt regels neer voor het toeschrijven van elektronische communicaties, en erkent de noodzaak van instemming van de betrokken partijen;

⁸ De volledige naam van het HIPCAR-project is "Versterking van het Concurrentievermogen in het Caribisch Gebied door de Harmonisatie van Beleid, Wetgeving en Regelgevingsprocedures op het stuk van ICT". Dit 3-jarig project werd gelanceerd in september 2008 binnen de context van een overkoepelend project dat de ACP-landen betrof en werd gefinancierd door de Europese Unie en de Internationale Telecommunicatie Unie. Het project is geïmplementeerd door de Internationale Telecommunicatie Unie (ITU) in samenwerking met het Secretariaat van de Caribische Gemeenschap (CARICOM) en de Caribische Telecommunicatie Unie (CTU).

⁹ De leden van de HIPCAR-werkgroep omvatten vertegenwoordigers van de Ministeries en regelgevende lichamen aangesteld door hun nationale overheden, relevante regionale organen en waarnemers – zoals marktdeelnemers en andere belanghebbenden. De beschrijving van de taken van de werkgroepen zijn beschikbaar op: www.itu.int/ITU-D/projects/ITU_EC_ACP/hipcar/docs/ToR%20HIPCAR%20WGs.pdf. De tweede consultatieworkshop (Fase B) voor de HIPCAR-werkgroep 1 betreffende het ICT wetgevingskader – Kwetsies de Informatiemaatschappij rakende werd gehouden in Barbados van 23-26 augustus 2010. De deelnemers bekeken, bespraken en namen met een brede consensus de concept model wettekst aan betreffende het relevante werkgebied. Waar het woord "werkgroep" in dit document voorkomt verwijst het naar de eerder genoemde workshop. Het woord "begunstigd land" in dit document verwijst naar de 15 ACP-landen in het Caribisch gebied geïdentificeerd onder het ITU/EU-gefinancierd HIPCAR-project.

- **Hoofdstuk III** stelt de verplichting van leveranciers vast om bepaalde gegevens te verstrekken aan consumenten van elektronische aanbiedingen van goederen of diensten, staat garant voor een afkoelingsperiode voor de annulering door de consument van elektronische transacties en aanverwante kredietovereenkomsten, en definieert vereisten voor het verzenden van ongevraagde commerciële boodschappen;
- **Hoofdstuk IV** regelt de aansprakelijkheid van tussenpersonen en aanbieders van telecommunicatiediensten, voorziet in een procedure voor het omgaan met een kennisgeving van onrechtmatige handelingen, en vereist dat de leveranciers een veilige omgeving garanderen voor het elektronisch aanbod van goederen en diensten.

COMMENTAAR OP DE ARTIKELEN

HOOFDSTUK I – INLEIDING

4. Artikel I geeft de citeertitel en de bepaling over de inwerkingtreding in artikel 1, de doelstellingen in artikel 2 en de definities in artikel 3.

Artikel I heeft als basis een discussie binnen de HIPCAR werkgroep met betrekking tot de wijze waarop wetten worden opgesteld in de verschillende rechtsgebieden. Er is besproken of een artikel moest worden toegevoegd waarin de doelstellingen van deze model wettekst zouden worden aangegeven. Er was een consensus dat dergelijke vraag zou worden overgelaten aan het oordeel van de begunstigde staten.

Artikel 2. Doelstellingen

5. Artikel 2 geeft de doelstellingen aan van deze model wettekst (wet), die voornamelijk zijn gericht op het bevorderen van e-handel, maar kunnen van toepassing zijn (tenminste, in algemene termen) op andere soorten elektronische transacties en e-overheid.

Artikel 3. Definities

6. De definitie van **computer** gegeven in lid (9) laat ruimte over zodat enig ander elektronisch apparaat dat functies vervuld die kenmerkend zijn voor computers kan worden inbegrepen.
7. Er was een discussie binnen de HIPCAR-werkgroep of er een expliciete verwijzing moet worden gemaakt naar telecommunicatie apparatuur, zoals intelligente mobiele telefoons. Er werd overeengekomen dat gezien de snelle technologische vooruitgang, samen met het principe van technologische neutraliteit, het raadzaam is een bredere formulering te gebruiken waarbij men spreekt van “elektronische informatie- of communicatieapparatuur” samen met verwijzingen naar “computer” en “computerapparatuur”.
8. **Data** wordt gedefinieerd in lid (11) als elke weergave van feiten, informatie of concepten in een vorm die geschikt is voor de verwerking in een informatiesysteem.
9. Data werd gekozen als uitdrukking voor de definities in plaats van “informatie”, omdat dat een term is die in de wetgeving van sommige landen voorkomt in relatie tot algemene transacties, niet speciaal elektronische transacties. Aangezien de reikwijdte van deze wet slechts elektronische transacties omvat, is de intentie hier dat het slechts om feiten, informatie en concepten gaat die worden weergegeven in elektronische, binair digitale vorm.

10. De HIPCAR-werkgroep besprak het voordeel van het opnemen van het begrip "status" in de definitie van "data", wat zou benadrukken dat de gegevens niet alleen logisch worden opgevat als opeenvolgingen van de getallen "0" en "1" (welke opeenvolgingen letters of cijfers vertegenwoordigen), maar ook de tastbare verandering betekenen van elektromagnetische of optische status in een computer die het informatiesysteem 'leest' als corresponderend met de binaire cijfers. Hoewel de uitdrukking "status" leken (met inbegrip van rechters) kan helpen ook rekening te houden met het materiële aspect van gegevens en zo kan bijdragen data wettelijk te kwalificeren als "ding" (wat betekent, bij voorbeeld, dat het onderhevig is aan bezit of verduistering), kan het laatste deel van deze definitie, die aangeeft "... waaronder een programma geschikt voor het veroorzaken dat een informatiesysteem een functie vervult..." indirect het doel bereiken, tot op zekere hoogte, dat het ook de betekenis heeft van het tastbare karakter (zoals de uitvoering van een functie in een informatiesysteem wordt verwacht een tastbare verandering te veroorzaken). Daarom werd de voorkeur voor enige nadruk op het materiële aspect van de data overgelaten aan het oordeel van de begunstigde staten.
11. Ten slotte, maakt dergelijke definitie duidelijk dat gegevens een synoniem zijn van "computergegevens" en "elektronische gegevens", welke uitdrukkingen aanwezig zijn in aanverwante wetgeving op nationaal en internationaal niveau, waardoor hun gelijkwaardigheid wordt vastgesteld omwille van de consistentie, met name wat betreft de wetgeving van andere landen, waar de diversiteit van de gebruikte terminologie nog groter is, waardoor de noodzaak om bruggen te bouwen voor het vergemakkelijken van een algemene interpretatie en effectieve handhaving wordt verhoogd.
12. De geautomatiseerde elektronische respons gebruikt als interface voor interactie van de mens met computers is kenmerkend voor de **elektronische agent** als omschreven in lid (13). Dergelijke definitie is een van de elementen die de concepten van de afzender en de geadresseerde van een elektronische communicatie integreren, en die kan bepalen of daadwerkelijke verzending of ontvangst heeft plaatsgevonden, en hoe en waar dat zal worden aangetoond.
13. De definitie van **elektronische communicatie**, vervat in lid (15), richt zich op de overdracht van bescheiden, met inbegrip van de respectievelijke verzending en ontvangst (terwijl de definities van "computer" en van "informatiesysteem" zich slechts beperken tot het concentreren op de interne activiteiten uitgevoerd door de computer of door het informatiesysteem).
14. De HIPCAR-werkgroep besprak of het een voordeel was of niet om verwijzingen op te nemen naar "enige draad- of mondelinge communicatie" en "enige communicatie van een peilzender". Er werd enige bezorgdheid geuit met betrekking tot het feit dat dergelijke termen kunnen overlappen met reeds bestaande uitdrukkingen in de telecommunicatiewetgeving van bepaalde landen, met name met betrekking tot telefonie, semafoon, en peilzenders. De werkgroep besloot dat het wordt overgelaten aan het oordeel van de begunstigde staten of zij een dergelijke formulering handhaven of niet.
15. Lid (16) definieert **elektronische bescheiden** als een reeks van gegevens die kan worden gelezen of waargenomen door een persoon door middel van een informatiesysteem of een ander soortgelijk apparaat.
16. Hoewel data wordt weergegeven in binaire vorm en wordt verondersteld te worden "gelezen" door een computer of "vertaald" door een computerprogramma, is "elektronische bescheiden" de weergave of uitvoer van een informatiesysteem die kunnen worden waargenomen door een mens.
17. Het onderscheid tussen deze twee aanvullende uitdrukkingen – "data", en "elektronische bescheiden" – is noodzakelijk voor het wettigen van e-transacties aangezien de manifestatie van instemming of het bewijs van sommige feiten, informatie of concepten kan afhangen van de perceptie door een persoon (of op de mogelijkheid door hem/haar te worden waargenomen).

18. De definitie van “elektronische bescheiden” is ook van belang voor het vaststellen van de betekenis van “elektronische informatieapparaat” (waarnaar werd verwezen in sommige van de bepalingen van deze wettekst binnen de formulering van “elektronische informatie of communicatieapparatuur”), en met laatstgenoemde wordt duidelijk bedoeld een apparaat gebruikt door mensen om toegang te krijgen tot elektronische bescheiden of om die waar te nemen.
19. Bovendien, is in de definitie van "elektronische bescheiden" de uitdrukking opgenomen "op een fysiek medium", wat naar verwachting de reikwijdte van de media in verband met e-transacties zal uitbreiden, waarbij het buiten de traditionele media zal gaan, zodat het bijvoorbeeld, biometrische media kan omvatten (zoals de gescande afbeelding van vingers, van het gezicht, of van de iris), die steeds meer kunnen worden toegepast in de context van e-transacties (zoals aan het gebeuren is met bank geldautomaten in sommige landen).
20. Op dezelfde wijze, maakt de verwijzing naar print-outs duidelijk dat elektronische bescheiden niet noodzakelijkerwijs worden weergegeven in een computersysteem, maar ook kunnen worden waargenomen daarbuiten.
21. Tenslotte, verduidelijkt dit lid dat het concept van “elektronische bescheiden” gebruikt is door deze gehele tekst heen in de betekenis van informatie in het algemeen, terwijl de concepten “transactiebescheiden” (of “gegevens van een transactie”) specifiek zijn gebruikt met betrekking tot transacties (zowel commercieel als niet-commercieel).
22. **Elektronische handtekening** wordt gedefinieerd in lid (17) als een authenticatiemethode. In samenhang met de relevante definitie van additionele, gerelateerde uitdrukkingen (zoals **accreditatie instantie, geaccrediteerd certificaat, geaccrediteerde certificatie dienstverlener, geavanceerde elektronische handtekening, authenticatie dienstverlener, certificatie dienstverlener, cryptografische dienstverlener, elektronisch certificaat, en handtekening**) die de revue passeren in de andere leden van Artikel 3, verleent dit een coherente betekenis aan een kernsysteem voor het valideren van e-transacties – het systeem van authenticatie, certificatie en accreditatie van digitale handtekeningen – waarmee de auteur, afkomst, tijd en andere elementen van elektronische bescheiden kunnen worden geïdentificeerd.
23. De definities aangenomen voor deze reeks uitdrukkingen houden er rekening mee dat de begunstigde staat wel of niet een systeem heeft geïmplementeerd van certificatie diensten voor elektronische handtekeningen, lokaal of gehuurd uit het buitenland. Om die reden, hebben deze definities zich geconcentreerd op fundamentele aspecten, waarbij voor verdere regulering meer specifieke opties worden opengelaten (zoals de verschillende structuren van taken en bevoegdheden, de verdeling van de regionale en/of nationale middelen, het aanbieden van tijdstempel certificatiediensten, enzovoort).
24. Door het hanteren van een dergelijke aanpak, vergemakkelijkt de definitie van elektronische handtekeningen de integratie met andere bepalingen van deze wettekst (zoals die betreffende de vereisten met betrekking tot de ondertekening en de productie van een origineel document), aangezien de aangenomen algemene formulering de flexibiliteit biedt om verschillende wijzen van gebruik van elektronische handtekeningen om een document te ondertekenen en de integriteit ervan te garanderen te omvatten.
25. Even belangrijk voor het begrijpen van de verschijnselen rond e-transacties is de definitie van **informatie-systeem**, vervat in lid (19). Terwijl "computer" betekent een enkel elektronische apparaat, bestaat "informatiesysteem" uit groepen van onderling verbonden apparaten, kenmerkend voor elektronische netwerken.
26. De brede definitie van "informatiesysteem" omvat netwerken op verschillende niveaus, waaronder het internet, dat technisch wordt beschouwd als een "netwerk van netwerken". Gezien de omvang van het internet als technologisch platform voor e-transacties, is er een specifieke verwijzing naar. Het concept van groep van onderling verbonden apparaten is uitgebreid genoeg om alle apparatuur verbonden met het internet daaronder te begrijpen.

27. De HIPCAR-werkgroep heeft tevens gediscussieerd over de vraag of deze model wettekst het begrip "informatiesysteem" moet gebruiken in plaats van de uitdrukking "computersysteem". Het feit dat "informatiesysteem" (en "informatieverwerkingsysteem") de uitdrukking is die gebruikt wordt in de wetgeving van de meeste landen heeft in zijn voordeel gewerkt. Hoewel er enkele technische betekenisverschillen tussen "informatiesysteem" en "computersysteem" zijn, werden die als niet essentieel beschouwd voor de context van e-transacties, en heeft de werkgroep dus gekozen om "informatiesysteem" te gebruiken, terwijl "computersysteem" werd toegevoegd als gelijkwaardige uitdrukking. Het niveau van technische nauwkeurigheid gewenst voor de aanpak van dergelijke concepten in deze wettekst werd overgelaten aan het oordeel van de begunstigde staten.
28. De definitie van **tussenpersoon** vervat in lid (20) is breed genoeg voor het omvatten van de toegang, inhoud en internet hosting dienstverleners, evenals andere mogelijke dienstverleners.
29. Het concept van **afzender**, zoals neergelegd in lid (21), omvat niet alleen de persoon die daadwerkelijk de elektronische communicatie verstuurt, maar ook de persoon die een ander instructies geeft deze namens hem te versturen en de persoon die een elektronische agent gebruikt voor de versturing.
30. De alomvattendheid van een dergelijk concept wordt steeds belangrijker naarmate de omvang van de elektronische communicatie "verstuurd" door derden (zoals "elektronische call centers" of "e-mail marketing" dienstverleners) of via elektronische middelen (zoals in de zogenaamde "web-wrap overeenkomsten") groeit in een snel tempo.
31. De HIPCAR-werkgroep heeft besloten om een opmerking in te lassen ter verduidelijking van het feit dat "elektronische agent" geen personen omvat die als "tussenpersoon" optreden (welke uitdrukking werd gedefinieerd in lid (20)) met betrekking tot de elektronische bescheiden.
32. **Publiek lichaam** wordt gedefinieerd in lid (22) met inbegrip van elk ministerie of overheidsdepartement, geheel of gedeeltelijk in eigendom zijnde staatsbedrijven of -ondernemingen, instanties die wettelijk gezag uitoefenen, van wetgevende, uitvoerende of gerechtelijke aard, en subnationale of lokale publieke autoriteiten, waaronder gemeenten.
33. Deze definitie is in overeenstemming met de opmerking in punt 23 hierboven, waarin de mogelijkheid van verdere regulering wordt genoemd waarbij het oprichten van een systeem van authenticatie- en/of certificatie van digitale handtekeningen wordt genoemd. Het probleem hier is dat elektronische transacties een breed scala aan gevolgen voor overheidsinstellingen kunnen hebben en voor iedere burger, zodat de verscheidenheid aan wetgeving die dit kan reguleren, alsmede van het aantal diensten of staatsbedrijven of -ondernemingen die daarvan gebruik zullen maken vrij groot is, welke rechtvaardigt dat dergelijke definitie zo uitgebreid is.
34. De definitie van "publiek lichaam" wordt gebruikt in een groot aantal bepalingen van deze wettekst (bij voorbeeld, Artikelen 8.(1).c, 10.(1).c en .d, 13.(2), en 21.(4).a). Daarnaast, legt het van te voren de enorme reikwijdte vast van "publieke lichamen", waarvan wordt verwacht dat zij verdere regelgeving zullen uitvaardigen, of welke voordeel zullen hebben van verdere regelgeving, waardoor er consistentie wordt gegeven aan de uitgifte van ondergeschikte regelgeving.
35. Lid (26) definieert **verkeersgegevens** met inbegrip van het omvatten van gegevens die de stroom van enige gegeven elektronische communicatie kwalificeert. Details zoals herkomst, route, bestemming, datum, tijd, omvang en duur zijn erg belangrijk voor de bepaling van het auteurschap, plaats en tijd van bepaalde transacties (in het bijzonder, aangezien elektronische communicatiestromen gesplitst worden in "pakketjes" die verschillende wegen kunnen afleggen voordat zij hun bestemming bereiken, zoals bij het internet).

Artikel 4. Uitsluitingen

36. Hoewel de bedoeling van deze model wettekst is om een breed scala aan transacties te omvatten (zowel commerciële of niet-commerciële, afgesloten door en tussen particuliere en/of publieke partijen), zijn er situaties die niet kunnen of niet mogen worden onderworpen aan zijn bepalingen. In artikel 4 wordt een lijst opgebracht van dergelijke situaties, die omvat: i) de creatie of overdracht van enig belang in onroerend goed, ii) waardepapieren, iii) eigendomsdocumenten, iv) uiterste wilsbeschikking, trusts ingesteld bij uiterste wilsbeschikking of enig ander testamentair instrument, v) volmachten, vi) paspoorten en immigratiedocumenten, vii) elke procedure onderworpen aan de regels van civielrechtelijke vervolging of rechterlijke regels, viii) enig type documenten, ix) transacties of wetten uitgesloten door de regelgeving krachtens deze wet, en x) enig ander instrument zoals vastgesteld bij Ministerieel besluit. Het doel van dit artikel is vooral om tegenstrijdigheid met andere wetten te voorkomen.

HOOFDSTUK II – ELEKTRONISCHE TRANSACTIES**Artikel 5. Het principe van non-discriminatie**

37. Dit artikel legt het principe van non-discriminatie van elektronische informatie of transacties vast. Enige informatie of transactie kan of kan niet betrouwbaar zijn, ongeacht of die elektronisch is of niet. Dus, er is geen reden om *a priori* elektronische informatie of transacties te discrimineren. Het kan zelfs worden gezegd dat bepaalde elektronische informatie of transacties (zoals het geval is bij gecertificeerde digitale handtekeningen) betrouwbaarder zijn dan niet elektronische.
38. Het belang van dit artikel is dat het de toelaatbaarheid van elektronische informatie of transacties als algemene regel stelt, afhankelijk van de vereisten die worden neergelegd in de volgende artikelen.

Artikel 6. Voorgeschreven niet-elektronisch vorm

39. De filosofie achter het voorschrijven van een vorm voor informatie of transacties is het zorgen voor een goede mate van betrouwbaarheid. Deze filosofie kan ook worden doorgevoerd bij informatie of transacties in elektronische vorm. Dit artikel bevat de criteria die dergelijke gelijkwaardigheid vaststelt: i) georganiseerd in dezelfde of substantieel dezelfde manier als de voorgeschreven niet-elektronische vorm, ii) toegankelijk voor andere personen zodat het bruikbaar is voor latere raadpleging, en iii) mogelijkheid om bewaard te worden door andere personen.
40. Dit artikel is in overeenstemming met de internationaal aanvaarde principes van functionele gelijkwaardigheid, die bepalen dat geen enkele beperking wordt opgelegd aan de online omgeving die niet ook wordt opgelegd in de offline omgeving. De gelijkwaardigheid vastgesteld door dit artikel past bij de doelstelling om elektronische en niet-elektronische eisen te overbruggen, waardoor de migratie naar de digitale omgeving wordt vergemakkelijkt.
41. De HIPCAR-werkgroep besprak de mogelijke implicaties van het criterium dat de mogelijkheid tot bewaring vereist, welke kan overlappen met de bewaring van gegevens en privacywetten, of met contractuele regelingen voor hosting- of opslagdiensten. Hoewel de gebruikte formulering voor een dergelijke vereiste vrij algemeen is (dat wil zeggen, er is geen termijn gesteld aan de bewaring en het is toegestaan dat de bewaring wordt uitgevoerd door derden), zullen de begunstigde staten nagaan of een dergelijke eis in strijd is met enige andere wettelijke bepaling, en stelt prioriteitsregels vast, indien van toepassing.

42. Lid (2) geeft voorbeelden van situaties waarin de elektronische verstrekking van informatie wordt verondersteld gelijk te zijn aan de niet-elektronische verstrekking van informatie. Een van de genoemde situaties verwijst naar het maken, wijzigen of annuleren van "elektronische stemmen", welke is bedoeld om elektronische algemene verkiezingen te behandelen (aangezien stemmen bij politieke verkiezingen of in sommige andere verkiezingen geleidelijk is uitgegroeid tot een elektronisch proces, tot op zekere hoogte, ondanks dat de meeste relevante wetgeving geen verwijzing hiernaar bevat). De HIPCAR-werkgroep heeft geconstateerd dat sommige landen van de Caribische regio deze bepaling misschien willen verwijderen, waar het een overlapping is met de Wet op de Volksvertegenwoordiging of soortgelijke wetgeving.

Artikel 7. Schriftelijke vereisten

43. Vergelijkbaar met wat er gebeurt met de voorgeschreven vorm, kunnen de vereisten zowel betrekking hebben op elektronische en niet-elektronische informatie of transacties.
44. Naleving van het beginsel van functionele gelijkwaardigheid veronderstelt de vaststelling van criteria die elektronische en niet-elektronische vereisten voor schriftelijke informatie of transacties kunnen overbruggen.
45. Omwille van de consistentie, verwijst dit artikel naar criteria die zijn vastgesteld in artikel 6 (meer specifiek, die bedoeld in de leden: 1. (b) en. (c))
46. Dit artikel voorziet ook in het afstand doen van deze vereisten mochten de betrokken partijen daarmee instemmen.

Artikel 8. Vereisten m.b.t. handtekening

47. Het principe van functionele gelijkwaardigheid zal ook van toepassing zijn op vereisten met betrekking tot handtekeningen.
48. Artikel 8 legt criteria op waaraan ter overbrugging van vereisten voor elektronische en niet-elektronische handtekeningen. Deze cumulatieve criteria omvatten: i) een methode om de persoon te identificeren en de goedkeuring van de transactie aan te tonen, ii) dat de methode betrouwbaar en geschikt was voor de doeleinden van de transactie, en iii) naleving van vereisten aan de technologie opgelegd door overheidsinstanties, indien van toepassing.
49. Lid (2) gaat specifiek in op digitale handtekeningen, waarbij de veronderstelling dat zij aan de eisen van een betrouwbare en geschikte methode voldoen ter identificatie van de persoon en om zijn goedkeuring aan te tonen van de transactie waarbij de digitale handtekening: i) op unieke wijze is verbonden aan de ondertekenaar; ii) in staat is de ondertekenaar te identificeren; iii) staat onder de controle van de ondertekenaar; en iv) in verband staat met de transactie op dusdanige wijze dat een verandering daarvan wordt blootgelegd.
50. Deze algemene criteria zijn belangrijk omdat digitale handtekeningen worden geassocieerd met verschillende niveaus van beveiliging, terwijl de bedoeling van deze model wettekst niet is om beperkingen op te leggen die nadelig zouden kunnen zijn voor de naleving van de internationaal aanvaarde beginselen van technologische neutraliteit, volgens welke er geen onredelijke voorkeur voor bepaalde technologie mag zijn.
51. Lid (3) verwijst naar geavanceerde elektronische handtekeningen, zodat iedere persoon de betrouwbaarheid daarvan vaststelt of bewijzen heeft aangevoerd over de onbetrouwbaarheid daarvan op een andere manier dan beschreven in de leden (1) en (2).
52. Dit onderdeel is belangrijk omdat geavanceerde elektronische handtekeningen een eigen veronderstelling van betrouwbaarheid verstrekken, ongeacht eventuele andere factoren, en dat vermoeden wordt naar verwachting afgedwongen (of in twijfel getrokken, indien nodig.).

53. Lid (5) behandelt elektronische certificaten of elektronische handtekeningen afgegeven binnen het rechtsgebied dat is onderworpen aan deze wettekst, waarbij wordt vastgesteld dat er geen rekening wordt gehouden met de geografische ligging, op voorwaarde dat de nationale en/of regionale autoriteit die verantwoordelijk is voor het beheer van het geavanceerde elektronische handtekeningsysteem de certificaat dienstverlener accrediteert.
54. Dit lid is belangrijk omdat het de mogelijkheid schept dat certificaten geaccrediteerd door een mogelijke regionale autoriteit rechtsgeldig zijn in de begunstigde staat.
55. Natuurlijk is de strekking van deze wettekst niet het creëren van een regionale autoriteit, maar het anticipeert een dergelijke veronderstelling, die handig kan zijn in de mate waarin die aannemelijk en wenselijk is.
56. Lid (6) bepaalt dat dit artikel de werking van een andere rechtsregel niet zal beïnvloeden die vereist dat een transactie een elektronische handtekening bevat, een unieke identificatie, of een bepaalde methode om de afzender te identificeren en de goedkeuring van de transactie aan te tonen.
57. Dit lid is belangrijk omdat het de waarschijnlijkheid voorkomt of vermindert van een strijdigheid met enige aanverwante wet, zoals die welke identificatie door middel van andere middelen opleggen (zoals biometrische) of die bepalen dat elke transactie een uniek nummer wordt gegeven (zoals in het geval van elektronische belastingfacturen).

Artikel 9. Vereisten voor erkenning, waarmaking, notariële bekrachtiging en verificatie

58. Voor het opbouwen van juridische gelijkwaardigheid tussen elektronische en niet-elektronische bescheiden of handtekeningen, stelt artikel 9 de criteria vast op grond waarvan aan de vereisten van erkenning, authenticatie, notariële bekrachtiging of verificatie wordt voldaan waar het elektronische bescheiden en handtekeningen betreft.
59. Deze criteria omvatten: i) de geavanceerde elektronische handtekening; ii) een verklaring van de ondertekenaar ter bevestiging van zijn identiteit; iii) een verklaring van de ondertekenaar ter bevestiging van de uitvoering van alle verplichtingen die betrekking hebben op de geldigheid van de elektronische bescheiden, en iv) alle overige benodigde informatie die moet worden opgenomen krachtens enige andere wet.
60. Dit artikel is belangrijk omdat het voorziet in een aantal opties voor het voldoen aan deze vereisten, met inbegrip van niet-elektronische alternatieven, die bijzonder handig kunnen zijn wanneer geavanceerde elektronische handtekeningen niet beschikbaar zijn, of te duur of bureaucratisch onder de gegeven omstandigheden, of waar de sociale digitale insluiting de belanghebbenden niet bereikt heeft.

Artikel 10. Vereiste voor het produceren van een origineel document

61. Hoewel het algemeen bekend is dat elektronische bescheiden enkele technische problemen opleveren bij de bepaling wat het origineel is van een bescheiden en wat de kopie, zijn er manieren die gelijkwaardigheid met productie van niet-elektronische originele documenten kunnen ondersteunen.
62. Artikel 10, in lid (1) somt criteria op van gelijkwaardigheid met elektronische bescheiden van een transactie. Die criteria omvatten: i) het bestaan van een betrouwbare manier om de integriteit van de bescheiden te verzekeren; ii) verzonden bescheiden moeten makkelijk toegankelijk zijn voor latere referentie; iii) dat aan specifieke eisen opgelegd door publieke instanties wordt voldaan, en iv) toestemming van de belanghebbende persoon dat de bescheiden elektronisch worden geproduceerd.
63. Een dergelijke bepaling is belangrijk omdat het strookt met het beginsel van functionele gelijkwaardigheid, en het verschaft redelijk beschikbare opties om vast te stellen wat de originele elektronische bescheiden van een transactie zijn.

- 64. Lid (2) verduidelijkt hoe een beoordeling van de integriteit van de bescheiden kan worden gedaan. Met dat doel worden de volgende criteria vastgesteld: i) de bescheiden blijven compleet en ongewijzigd (afgezien van veranderingen ontstaan tijdens het normale verloop van de communicatie-, opslag- of weergave), ii) het doel waarvoor de bescheiden wordt geproduceerd, en iii) enige andere relevante factor.
- 65. Dit lid is belangrijk omdat het zorgt voor een flexibele beoordeling van de integriteit van de bescheiden door rekening te houden met het doel waarvoor de bescheiden worden geproduceerd en eventuele andere relevante factoren.
- 66. Zeker niet minder belangrijk, aangezien het immateriële veranderingen (aan de bescheiden) negeert, die het gevolg zijn van normale oorzaken; aangezien digitale omgevingen vaak onderhevig zijn aan verandering (voor technologische updates, of om andere redenen), immateriële, normale veranderingen zullen niet van invloed zijn op de status van de bescheiden als zijnde "compleet" en "ongewijzigd".

Artikel 11. Bewaren van schriftelijke documenten

- 67. In artikel 11 lid (1) wordt een overzicht gegeven van de criteria waaraan voldaan moet worden om de vereisten voor het bewaren van schriftelijke stukken na te leven, waar het elektronische bescheiden van een transactie betreft. Die criteria omvatten: i) dat het redelijk is te verwachten dat de informatie of bescheiden gemakkelijk toegankelijk zouden zijn voor gebruik voor latere referentie; ii) de wijze van bewaren van gegevens of bescheiden een betrouwbare methode verschaft voor het garanderen van integriteit; iii) verkeersgegevens ook worden bijgehouden, iv) werd verwacht dat verkeersgegevens gemakkelijk toegankelijk zouden zijn zodat die bruikbaar zijn voor latere referentie; en v) de naleving van eventuele wettelijke verplichting van het houden van informatie of de bescheiden op een bepaald soort opslagmedium. Lid (2) maakt het mogelijk dat aan de bovengenoemde vereisten wordt voldaan met behulp van de diensten van enige andere persoon.
- 68. Dit artikel is belangrijk omdat het praktische manieren aanreikt om te voldoen aan de vereisten van het bewaren van elektronische informatie of bescheiden.
- 69. Het is goed op te merken dat verkeersgegevens onder de geselecteerde criteria vallen, wat duidelijk maakt dat het niet slechts gunstig is de "inhoud" van de informatie of bescheiden te bewaren, maar ook de gegevens die verband houden met het verzenden of ontvangen daarvan. De verkeersgegevens kunnen een sleutelement zijn voor de herkenning van elektronische informatie of bescheiden.

Artikel 12. Integriteit van informatie of transactiebescheiden

- 70. Artikel 12 is een aanvulling op de bepalingen van artikel 10 door de criteria uit te breiden tot elektronische informatie die worden aangegeven voor de beoordeling van de integriteit in het kader van het produceren van originele documenten.
- 71. Het is tevens een aanvulling op artikel 11 waarbij de reikwijdte van criteria wordt uitgebreid naar de beoordeling van de integriteit in het kader van het bewaren van schriftelijke documenten.
- 72. Het belang van dit artikel is dat het zorgt voor consistentie in de beoordeling van de integriteit van elektronische informatie en bescheiden in beide contexten.

Artikel 13. Erkenning van buitenlandse documenten en handtekeningen

73. Net als bij de bepalingen van artikel 8 (5) inzake de juridische gevolgen van elektronische certificaten of van elektronische handtekeningen afgegeven binnen het rechtsgebied onderworpen aan deze wet (zie punt 48 hierboven), handelt artikel 13 over de erkenning van buitenlandse documenten en handtekeningen, waarbij wordt vastgesteld in lid (1), dat er geen rekening wordt gehouden met de locatie waar de informatie of de transactiebescheiden is gecreëerd of gebruikt, of de plaats van de vestiging van de maker.
74. Dit artikel is vooral belangrijk omwille van het feit dat lid (2) de accreditatie-instantie of een publieke instantie die reguleringsbevoegdheid heeft terzake elektronische handtekeningen binnen het rechtsgebied waarop deze wettekst betrekking heeft, de bevoegdheid geeft buitenlandse elektronische certificaten en authenticatiediensten te erkennen voor zover zij van oordeel is dat die buitenlandse natie beleid en de praktijken heeft die net zo betrouwbaar zijn als die welke vereist zijn in het rechtsgebied van de eerstgenoemde.
75. Deze bepaling kan van belang zijn, ervan uitgaande dat een begunstigde staat haar eigen beleid en praktijken inzake authenticatie-, certificatie- en accreditatiediensten heeft gedefinieerd, of voornemens is te definiëren, en wenst gelijkwaardigheid daarvan vast te stellen met die welke gelden in andere landen, op basis van dergelijke vergelijking.
76. Ook belangrijk om te vermelden is dat een dergelijke bepaling niet uitsluitend van toepassing is op landen die reeds een accreditatie-instantie hebben ingesteld, aangezien de mogelijkheid wordt genoemd dat de beslissing over de gelijkwaardigheid met het beleid en de praktijken van andere landen ook kan worden uitgevoerd door een openbare instelling die reguleringsbevoegdheid heeft betreffende elektronische handtekeningen.
77. De HIPCAR werkgroep heeft de aandacht gevestigd op het mogelijke voordeel van de vaststelling van het beleid of regelgeving inzake accreditatie van het basiscertificaat door buitenlandse entiteiten door de begunstigde staten. Dit kan een ander punt zijn voor vergelijking met andere landen in de beoordeling van gelijkwaardigheid van het relevante beleid en praktijken.

Artikel 14. Elektronische contracten

78. Artikel 14 legt de algemene principes neer inzake de toelaatbaarheid van elektronische contracten.
79. Lid (1) maakt het mogelijk dat de vorming of werking van een elektronische transactie wordt uitgedrukt: i) door middel van transactiebescheiden in elektronische vorm, of ii) door een handeling die moet leiden tot elektronische communicatie.
80. Punt ii) hierboven geeft voorbeelden van handelingen die resulteren in elektronische communicatie, waarbij wordt aangehaald "het aanraken of klikken op het aangewezen pictogram of een andere plaats op een computerscherm, of door in te spreken(...)".
81. Deze formulering is belangrijk omdat het duidelijk maakt dat de meest recente vormen van elektronisch contracten sluiten (zoals de zogenaamde "web-wrap overeenkomsten") ook toelaatbaar zijn.
82. Punt ii) verwijst bovendien naar de zogenaamde doorblader overeenkomsten ("of, in voorkomende gevallen, door te bladeren door elektronische pagina's waartoe de toegang is toegestaan onder uitdrukkelijke voorafgaande voorwaarden").
83. Specifiek in dit verband was de HIPCAR-werkgroep van mening dat doorblader overeenkomsten onder sommige omstandigheden misschien niet afdwingbaar zijn, daarom werd besloten dat elke begunstigde staat voor zichzelf moet beslissen of deze bepaling wordt behouden.
84. Lid (2) bepaalt dat een elektronische transactie niet ongeldig of onafdwingbaar is slechts omdat het een elektronische vorm heeft. Dit versterkt het algemene beginsel inzake de toelaatbaarheid van elektronische contracten.

Artikel 15. Automatische elektronische contracten

85. In artikel 15 lid (2) wordt gesteld dat de geautomatiseerde elektronische contracten geldig en bindend zijn, op voorwaarde dat: i) de contracterende partij weet of reden heeft om te weten dat hij de aanleiding zal zijn dat het toestel de transactie voltooit, en ii) de contractvoorwaarden voor toetsing beschikbaar waren aan de contracterende partij voorafgaand aan de totstandkoming van de overeenkomst.
86. Aangezien geautomatiseerde elektronische contracten een interactie van de consument met een elektronisch apparaat impliceren welk apparaat niet noodzakelijkerwijs in staat is om alle vragen van de consument te kunnen beantwoorden, wordt instemming van de consument een punt van zorg, en moet worden beschermd volgens de bepalingen van dit artikel.

Artikel 16. Invloed van een fout wanneer men met een elektronische agent bezig is

87. Interacties met elektronische agenten zijn onderhevig aan fouten die afbreuk kunnen doen aan de geldigheid van een elektronische transactie. Artikel 16 bepaalt dat in een dergelijk geval de elektronische transactie geen juridische gevolgen heeft, indien: i) het individu een materiële fout maakt, ii) het individu niet in de gelegenheid wordt gesteld de fout te voorkomen of corrigeren; iii) het individu onverwijld een kennisgeving stuurt zodra hij zich bewust wordt daarvan; en iv) het individu de tegenprestatie, ontvangen als gevolg van de fout, teruggeeft.
88. Dit artikel is belangrijk omdat het individuen beschermt tegen storingen in elektronische contracten via elektronische agenten. Een dergelijke bepaling is nodig aangezien een groot aantal websites niet bereid lijken te zijn om klachten af te handelen van consumenten die problemen hadden bij het sluiten van een contract via een elektronische agent.

Artikel 17. Wilsverklaringen

89. Artikel 17 voorziet in de algemene toelaatbaarheid van de verklaringen van de wil of van andere verklaringen gecommuniceerd via elektronische middelen.
90. Het omschrijft de gevolgen ervan op de relatie tussen de afzender en de ontvanger van de communicatie.
91. De beperkte reikwijdte heeft geen invloed op de bepalingen van artikel 4. (d), die uiterste wilsbeschikkingen uitsluit voor de toepassing van deze model wettekst.

Artikel 18. Tijd en plaats van ontvangst van elektronische communicaties

92. Tijd en plaats zijn essentieel voor transacties, daarbij inbegrepen waar de transactie is aangegaan in elektronische vorm. Daarom moet bijzondere aandacht worden besteed aan de bepaling van het moment en de plaats van verzending of ontvangst van de elektronische communicatie in kwestie.
93. Lid (1) bepaalt dat een elektronische communicatie is verstuurd als: i) het een informatiesysteem dat valt buiten de controle van de afzender binnenkomt, of, indien de afzender en de geadresseerde hetzelfde informatiesysteem gebruiken, ii) wanneer het kan worden opgehaald en verwerkt door de geadresseerde.
94. De HIPCAR werkgroep heeft besloten punt ii over te laten aan het oordeel van de begunstigde staten, omdat elk land zijn eigen beleid heeft met betrekking tot het aangaan van juridische contracten in het algemeen, welke kan worden uitgebreid tot elektronische contracten.
95. De grondgedachte voor het houden van punt ii) geeft prioriteit aan de belangen van de geadresseerde, terwijl de grondgedachte voor het elimineren hiervan prioriteit geeft aan het belang van de afzender. Daarom, is dit typisch een kwestie van het juridisch beleid dat door de begunstigde staten dient te worden opgelost.

96. Lid (2) weerspiegelt de bepalingen van lid (1) door het moment vast te stellen van ontvangst van een elektronische communicatie en door het noemen van de criteria die worden gesteld aan het vermogen de elektronische communicatie op te halen en te verwerken. Daarom zijn opmerkingen gemaakt onder onderdelen 94 en 95 hierboven ook van toepassing op lid (2).
97. Lid (3) maakt het mogelijk dat de partijen anders overeenkomen betreffende de bepalingen van leden (1) en (2).
98. Dit is belangrijk omdat de vrije onderhandelingen tussen de partijen verschillen in wettelijk beleid op dit gebied kunnen oplossen, met name wanneer de elektronische transactie is aangegaan door en tussen partijen onderworpen aan verschillende rechtsgebieden.
99. Lid (4) bepaalt de plaats van verzending en ontvangst van elektronische communicatie waarbij prioritering wordt gegeven aan de criteria van de plaats van vestiging van de partijen.
100. Leden (5) en (6) stellen verdere criteria vast die van toepassing zijn in het geval dat een afzender of een geadresseerde meer dan een vestigingsplaats heeft of geen vestigingsplaats. In dergelijke situaties, zal de plaats die in aanmerking wordt genomen, achtereenvolgens zijn i) die welke de nauwste relatie heeft tot de onderliggende transactie, of ii) de hoofdvestiging van de persoon, of iii) de de gewone verblijfplaats van de persoon.
101. Deze bepaling is belangrijk aangezien bij veel elektronische transacties, met name die welke zijn aangegaan via websites, het moeilijk is het feitelijke adres van een afzender of een geadresseerde te vinden, en leden (4) tot en met (6) praktische manieren naar voren brengen om deze moeilijkheden te overwinnen.

Artikel 19. Afkomst van elektronische communicaties

102. Gezien het feit dat elektronische communicaties de verzending of ontvangst via derden vergemakkelijkt, evenals anonieme communicaties, vereist de kwestie van toeschrijving daarvan een zorgvuldige regulering.
103. Lid (1) bepaalt dat, als algemene regel, elektronische communicatie afkomstig is van de persoon die het verstuurt, indien het direct wordt verzonden door de persoon of namens hem door een elektronische agent.
104. Het bepaalt tevens dat elektronische bescheiden, binnen de relatie tussen de afzender en de geadresseerde, zullen worden toegeschreven aan de afzender indien die werden verzonden: i) door een persoon die door de opdrachtgever is gemachtigd of door de elektronische agent van dergelijke persoon, of ii) door de de elektronische agent van de afzender.
105. Dit lid is belangrijk omdat zij aan de afzender zo goed als alle, of bijna alle, mogelijke situaties toeschrijft waarbij de elektronische communicatie werd verzonden, direct of indirect, door de opdrachtgever of namens hem.
106. Lid (2) heeft betrekking op situaties waarin de geadresseerde bepaalde elektronische communicaties kan toeschrijven aan de afzender. Dit is toegestaan indien: i) de geadresseerde een procedure toepast waarmee de opdrachtgever eerder heeft ingestemd voor dit doel, of ii) de ontvangen elektronische bescheiden door de geadresseerde het gevolg is van acties van een persoon wier relatie met de afzender of met diens agent die persoon toegang verschaft tot een methode die wordt gebruikt door de afzender om elektronische records te identificeren als te zijn van hem.
107. Dit lid is belangrijk omdat het de geadresseerde het recht geeft om effectief elektronische communicatie toe te schrijven aan de afzender, gebaseerd op initiatieven die ter beschikking staan van de geadresseerde.

108. Lid (3) sluit de mogelijkheden toegekend aan de geadresseerde onder lid (2) uit, in geval: i) een geadresseerde een bericht ontvangt van de afzender dat de communicatie niet van hem of haar afkomstig is, of ii) een geadresseerde wist of had moeten weten dat de elektronische communicatie niet afkomstig was van de afzender.
109. Deze uitsluitingen lijken redelijk te zijn in situaties waar de goede trouw van de geadresseerde nauwelijks kon worden aangetoond.

Artikel 20. Andere wetsregels worden niet beïnvloed

110. Artikel 20 vermijdt of vermindert de kans op conflicten tussen wetten door vast te stellen dat niets in deze wettekst de werking van enige andere wettekst zal beperken die: i) expliciet het gebruik van transactiebescheiden toestaat, verbiedt of reguleert, waaronder een methode voor elektronische of geavanceerde elektronische handtekeningen; of ii) vereist dat de bescheiden van een transactie worden geplaatst of weergegeven op een bepaalde wijze, of die vereist dat de bescheiden van een transactie op een bepaalde wijze wordt verstuurd.
111. Dit artikel is belangrijk omdat het garandeert dat de specifieke situaties waarin elektronische handtekeningen of bescheiden van transacties zijn betrokken kunnen worden afgehandeld in overeenstemming met hun specifieke kenmerken. Aangezien de strekking van deze wettekst is om algemene richtlijnen en regels te voorzien met betrekking tot elektronische transacties, dient er een mogelijkheid te worden voorzien, zodat specifieke situaties worden vastgelegd in andere wetten of regelgeving.

Artikel 21. Instemming

112. Artikel 21 legt het algemene beginsel vast dat niemand verplicht is transactiebescheiden (elektronische, zoals gedefinieerd in artikel 3 onder (28)), elektronische communicaties, elektronische handtekeningen, of elektronische contracten te gebruiken, verstrekken of aanvaarden zonder instemming. Deze bepaling is in overeenstemming met de beginselen van de vrijheid van wil en de vrijheid van economisch initiatief.
113. Lid (2) bepaalt dat elke persoon die zulke transacties aangaat het recht heeft om: i) een bepaling te wijzigen bij overeenkomst met betrekking tot de wettelijke erkenning of functionele gelijkwaardigheid van elektronische communicaties, handtekeningen of contracten, en ii) redelijke eisen op te stellen over de wijze waarop elektronische communicaties, elektronische handtekeningen of elektronische formulieren van documenten kunnen worden aanvaard.
114. Dit lid is belangrijk omdat het de mogelijkheid biedt het aangaan van elektronische contracten in evenwicht te brengen.
115. Lid (4) bepaalt dat de instemming van een partij om een transactie elektronisch aan te gaan wordt bepaald door: i) indien de partij een publiek lichaam is, door een uitdrukkelijke bepaling die beschikbaar wordt gesteld, en ii) in het geval van enige andere partij, door de context en andere omstandigheden, met inbegrip van het gedrag van de partij.
116. Deze bepaling is belangrijk omdat het het verschil erkent dat van toepassing is voor de eisen aan publieke of private partijen, en omdat het een mogelijkheid creëert voor het rekening houden met een groot aantal factoren indien de partij geen publiek lichaam is.
117. Lid (6) stelt dat bij elektronische commerciële transacties de partijen vrij zijn om bepaalde certificerings- en/of authenticatie dienstverleners te specificeren of een bepaalde klasse van certificaten te gebruiken in verband met elektronische bescheiden of handtekeningen.
118. Deze bepaling erkent de specifieke situatie van commerciële transacties, waarbij het evenwicht tussen de partijen kan afhangen van overeenstemming over het gebruik van bepaalde diensten ter bevordering van de veiligheid van het proces van contracten aangaan.

HOOFDSTUK III – CONSUMENTENBESCHERMING

Artikel 23. Vereiste gegevens

119. Artikel 23 geeft een opsomming in lid (1) van gegevens te verstrekken door de leveranciers aan consumenten die een elektronische transactie zijn aangegaan van koop, huur, of uitwisseling van goederen of diensten. Deze gegevens, die worden verstrekt op een duidelijke en begrijpelijke wijze, zijn onder andere: i) volledige naam en rechtsvorm; ii) fysiek adres en telefoonnummer; iii) website adres en e-mailadres; iv) fysiek adres van de leverancier waarop gerechtelijke documenten betekend worden; v) de veiligheidsprocedures en privacy-beleid van de leverancier, en vi) een kanaal voor de ontvangst van de berichten van de consument in dezelfde locatie van de elektronische communicatie oorspronkelijk gebruikt door de leverancier voor het weergeven van het aanbod en/of om de transactie te promoten.
120. Dit lid is belangrijk omdat het helpt bij het overwinnen van de informatiekloof tussen leveranciers en consumenten, die heel gebruikelijk is in de digitale omgeving, waar het soms vermomd is door het klaarblijkelijk vertrouwen dat websites inboezemen.
121. Lid (2) bepaalt dat de leveranciers de consumenten de mogelijkheid geven om: i) de gehele elektronische transactie te herzien, en ii) eventuele fouten te corrigeren, en iii) de transactie in te trekken voordat ze uiteindelijk enige bestelling plaatsen.
122. Dit lid is belangrijk omdat het de consument een goede mogelijkheid biedt tot herziening, correctie, of annulering van de instemming met een transactie.
123. Lid (3) bepaalt dat indien de leverancier niet voldoet aan de verplichtingen vervat in leden (1) en (2), de consument de transactie kan annuleren binnen veertien dagen na ontvangst van de goederen of diensten.
124. Dit lid is belangrijk omdat het zorgt dat consumenten het recht hebben een transactie te beëindigen wegens dringende redenen.
125. Lid (4) is een aanvulling op de bepalingen van lid (3) door de gevolgen vast te stellen van de annulering van de transactie krachtens de laatstgenoemde. Dergelijke gevolgen zijn: i) de consument zendt de goederen terug, of maakt niet langer gebruik van de diensten, en ii) de leverancier restitueert alle betalingen, inclusief de kosten voor het terugzenden van de goederen.
126. Lid (5) legt op de leverancier de verplichting om een beveiligd betaalsysteem te gebruiken, rekening houdend met de technologische standaarden en de soort transactie.
127. Dit lid is belangrijk omdat het de consument beschermt tegen fraude die plaatsvindt als gevolg van onbeveiligde betaalsystemen geselecteerd door de leveranciers. Die bescherming wordt versterkt door lid (6), waarin aansprakelijkheid voor schadevergoeding door de leverancier wordt bevestigd.
128. Lid (7) bepaalt dat de leverancier de beschikbaarheid van een geautomatiseerd antwoordsysteem moet verzekeren om de ontvangst van elektronische communicatie verzonden door de consument te waarborgen.
129. Deze bepaling is belangrijk omdat het de consument beschermt tegen vertragingen, of tegen de ontkenning van de leverancier betreffende de ontvangst van communicaties van de consument (met inbegrip van de ontvangst van bestellingen verzonden door de consument, of aanvaarding van web-wrap aanbiedingen).
130. De bepalingen van deze model wettekst, die het verzenden of ontvangen van elektronische communicatie regelt, wordt toegepast in samenhang met dit lid waar ze niet strijdig zijn, anders zal dit lid prevaleren aangezien het meer specifieke bescherming biedt aan kwetsbaardere partijen.
131. Lid (8) bepaalt dat een elektronische transactie wordt geacht te zijn gesloten na ontvangst door de consument van een elektronische communicatie van de leverancier waarin de ontvangst wordt bevestigd van de aanvaarding door de consument van het aanbod.

132. Dit lid is belangrijk omdat het de consument beschermt tegen de bewering van de leverancier dat het niet naleven van het aanbod was te wijten aan het feit dat de leverancier de aanvaarding van het aanbod door de consument niet heeft ontvangen, een gebeurtenis die moeilijk of zelfs onmogelijk na te gaan is door de consument.
133. De bepaling van lid (8) besteedt aandacht aan een opmerking die door de HIPCAR-werkgroep was gemaakt in die zin dat de begunstigde landen moeten controleren of de bepalingen vervat in deel III in overeenstemming zijn met meer algemene wetgeving inzake consumentenbescherming van kracht in het rechtsgebied van de begunstigde staten.

Artikel 24. Afkoelingsperiode

134. Artikel 24 regelt de gebeurtenissen die de consument het recht geven enige transactie te annuleren zonder opgaaf van redenen en zonder boete en alle aanverwante kredietovereenkomsten binnen zeven dagen na ontvangst van de goederen of na de sluiting van een overeenkomst voor dienstverlening.
135. Lid (2) stelt dat de enige kosten die kunnen worden gevraagd van de consument de directe kosten voor het terugzenden van de goederen zijn.
136. Lid (3) bepaalt dat in geval de betaling voor goederen of diensten werd gedaan voorafgaand aan de annulering van de transactie, de consument recht heeft op volledige terugbetaling binnen dertig dagen na de datum van annulering.
137. Lid (4) somt de elektronische transacties op die zijn uitgesloten van de toepassing van dit artikel, namelijk: i) financiële diensten, en ii) transacties die worden verricht als een veiling, iii) diensten die zijn begonnen vóór de afkoelingsperiode; iv) transacties waarvan de prijzen fluctueren met de financiële markten en die niet kunnen worden gecontroleerd door de leverancier; v) goederen die op bestelling worden gemaakt, duidelijk gepersonaliseerd zijn, niet geretourneerd kunnen worden, of waarschijnlijk snel achter uit kunnen gaan of vervallen; vi) audio- of video-opnames of consumentensoftware waarvan de zegel verbroken is door de consument; vii) kranten, periodieken, tijdschriften of boeken; viii) kansspel- of loterijdiensten, en ix) accommodatie-, vervoers-, catering- of vrijetijdendiensten of -faciliteiten.
138. Dit lid is belangrijk omdat de goederen en diensten waarnaar hierboven wordt verwezen geen afkoelingsperiode of annulering van de transactie rechtvaardigen.

Artikel 25. Ongevraagde commerciële berichten

139. Artikel 24 beschermt consumenten tegen het ontvangen van beledigende ongevraagde commerciële berichten.
140. Lid (1) bepaalt dat de groep van geadresseerden wordt beperkt tot degenen die potentieel interesse hebben laten blijken in het onderwerp van de communicatie, en dit onderwerp moet duidelijk worden vermeld in de kop van het bericht.
141. Een dergelijke bepaling is belangrijk omdat het de consument beschermt tegen het ontvangen van propaganda die niet is gericht tot potentieel geïnteresseerde consumenten. Commerciële berichten moeten relevant zijn naargelang de potentiële of daadwerkelijke interesse van de consumenten.
142. Lid (1) bepaalt ook dat consumenten in de gelegenheid worden gesteld te weigeren om verdere berichten te ontvangen, en geïnformeerd worden over de bron die de leverancier de gegevens van de consument heeft gegeven.
143. Dit lid is belangrijk omdat het helpt te voorkomen dat in de toekomst enige ongewenste berichten worden ontvangen.

144. Lid (2) kwalificeert niet-nakoming van de verplichtingen uit hoofde van lid (1) als een strafbaar feit, en houdt de leverancier aansprakelijk bij veroordeling na korte procesgang tot betaling van een boete voor een eerste veroordeling die hoger wordt naarmate er verdere veroordelingen volgen. Het bedrag van de geldboete werd overgelaten aan het oordeel van de begunstigde staten.

HOOFDSTUK IV – TUSSENPERSONEN EN TELECOMMUNICATIEDIENSTVERLENERS

Artikel 26. Aansprakelijkheid

145. Artikel 26 regelt de situaties waarin tussenpersonen of aanbieders van telecommunicatiediensten niet aansprakelijk zijn voor de transmissie van elektronische communicatie.
146. Lid (1) bepaalt dat wanneer dergelijke tussenpersonen of aanbieders van telecommunicatiediensten slechts een kanaal bieden voor genoemde overdracht van elektronische communicaties, zij niet aansprakelijk zijn voor relevante inhoud, indien zij geen kennis hadden of niet bewust waren van feiten die, voor een redelijke persoon, een indicatie zouden zijn de mogelijkheid van strafrechtelijke aansprakelijkheid of de aansprakelijkheid voor een onrechtmatige daad ten aanzien van materiaal op het internet, of niet correct reageren op aankondigingen van onrechtmatige gedragingen, zolang zij: i) de verzending niet initiëren; ii) de geadresseerde niet selecteren; iii) functies vervullen op een automatische, technische manier, zonder selectie van de elektronische bescheiden, en iv) de elektronische gegevens niet wijzigen vervat in de verzending.
147. Dit lid is van belang omdat het tussenpersonen of aanbieders van telecommunicatiediensten van aansprakelijkheid vrijwaart indien zij niet weten wat de onrechtmatige handelingen zijn, noch daarvan horen te weten, en hierover geen controle hebben, noch worden verondersteld controle te hebben over de onrechtmatige handelingen.
148. Lid (2) maakt duidelijk dat de aansprakelijkheid voor de verzending-, routing- en het geven van toegang niet geldt krachtens lid (1) in geval van automatische, tussentijdse en tijdelijke opslag van de doorgegeven informatie, voor zover deze plaatsvindt: i) met als enige doel de uitvoering van de verzending in het informatiesysteem; ii) op een wijze die maakt dat het normaal niet toegankelijk is voor iemand anders dan de voorgenomen ontvangers, en iii) voor een periode niet langer dan redelijkerwijs noodzakelijk voor de verzending.
149. Dit lid is belangrijk omdat het kenmerkend is voor situaties waarin de tussenpersonen of aanbieders van telecommunicatiediensten de informatie die wordt doorgegeven niet bewaren anders dan met als doeleinde de snelle en onpersoonlijke levering van hun diensten.
150. Lid (3) stelt dat tussenpersonen en aanbieders van telecommunicatiediensten niet verplicht zijn om alle informatie te controleren om te weten of bewust te worden van onrechtmatige handelingen.
151. Deze bepaling is van belang aangezien van tussenpersonen en aanbieders van telecommunicatiediensten niet kan en niet mag worden verwacht dat zij permanente controle of censuur van de communicatie tussen derden uitoefenen.
152. Lid (4) verduidelijkt dat niets in dit artikel een tussenpersoon of telecommunicatie dienstverlener ontlast van de uitvoering van een gerechtelijk bevel, voorschrift of contractuele verplichting.
153. Dit lid is belangrijk om te vermelden dat het niet de bedoeling is enige specifieke gerechtelijke bevelen, voorschriften of contractbepalingen te vervangen, maar er eerder op gericht is algemene regels op te stellen inzake deze kwestie.

154. Bij voorbeeld, er kunnen situaties ontstaan waar sommige monitoringsactiviteiten kunnen worden uitgevoerd door tussenpersonen en aanbieders van telecommunicatiediensten, zoals in het geval van "chat rooms " waar het gebruik van beledigende taal of de terbeschikkingstelling van afbeeldingen van kinderen (vooral van kinderpornografie) eventueel kan (of, tot op zekere hoogte, waarschijnlijk) plaatsvinden. In die gevallen kunnen specifieke wetten of rechterlijke beslissingen bepalen dat toezicht noodzakelijk is.

Artikel 27. Procedure voor omgaan met kennisgeving van onrechtmatige handelingen

155. Artikel 27 stelt de procedures vast die moeten worden gevolgd door tussenpersonen en aanbieders van telecommunicatiediensten wanneer zij zich bewust zijn van onrechtmatig handelen en informatie hebben verkregen van de gebruikers van hun diensten die redelijkerwijs niet anders kan doen veronderstellen.
156. Lid (1) bepaalt dat in een dergelijk geval de tussenpersonen en aanbieders van telecommunicatiediensten: i) de aangewezen wetshandhavinginstanties in kennis stellen, waar vereist onder toepasselijke strafrechtelijke wetten; ii) de identiteit van de persoon onthullen, waar zulks is toegestaan onder het geschreven recht, en iii) ook waar toegestaan onder het geschreven recht, de informatie of het gegevensbericht van het informatie verwerkingsysteem onder hun toezicht verwijderen, en ophouden diensten te verlenen of aan te bieden diensten te verlenen ten aanzien van die informatie.
157. Dit lid is belangrijk omdat het vereist dat het op de hoogte brengen van de autoriteiten, het openbaar maken van de identiteit, en de verwijdering van de informatie alleen worden uitgevoerd wanneer er wetgeving bestaat ter ondersteuning van dergelijke procedures. Aangezien dergelijke procedures afbreuk kunnen doen aan de rechten van personen die nog niet veroordeeld zijn voor onrechtmatige handelingen, is het noodzakelijk dat zij gerechtvaardigd zijn op grond van bestaande wetgeving.
158. Lid (2) stelt dat het verzuimen om kennis van onrechtmatige inhoud overeenkomstig lid (1) openbaar te maken een strafbaar feit vormt. De reden voor een dergelijke bepaling is begrijpelijk aangezien tussenpersonen en aanbieders van telecommunicatiediensten informatie over onrechtmatige handelingen waarvan zij zich bewust worden niet over het hoofd mogen zien.
159. Het moet echter worden opgemerkt dat lid (1) een dergelijke verplichting voor onthulling ondergeschikt maakt aan naleving van geldende strafrechtelijke bepalingen. Deze wetten leggen niet noodzakelijkerwijs de vereiste of machtiging vast voor elke soort situatie. Daarom is het belangrijk om zorgvuldig relevante bestaande strafrechtelijke voorschriften te analyseren.

Artikel 28. Aanbieding van goederen en diensten in een veilige omgeving

160. Artikel 28 schrijft voor dat leveranciers die elektronische goederen en diensten aanbieden een redelijk veilige omgeving dienen te waarborgen, en relevante veiligheidsvoorschriften bekendmaken. Het bepaalt ook dat elke inbreuk op de beveiliging die de vertrouwelijkheid van de privégegevens van de consument kunnen beïnvloeden, direct moet worden bekendgemaakt aan de consument. Dit artikel is belangrijk omdat het de consument beschermt tegen aanbiedingen in onveilige omgevingen, en het dwingt de leveranciers openbaar te maken welke mate van veiligheid zij verzekeren.

BIJLAGEN

Bijlage 1

Deelnemers in de Eerste Consultatieve Workshop voor de Werkgroep van het HIPCAR project, van de Werkgroep inzake ICT Wetgevingskader voor Kwesties de Informatiemaatschappij rakende Gros Islet, Saint Lucia, 8-12 maart 2010

Officieel Benoemde Deelnemers en Waarnemers

Land	Organisatie	Familienaam	Voornaam
Antigua and Barbuda	Ministry of Information, Broadcasting, Telecommunications, Science & Technology	SAMUEL	Clement
Bahamas	Utilities Regulation & Competition Authority	DORSETT	Donavon
Barbados	Ministry of Finance, Investment, Telecommunications and Energy	BOURNE	Reginald
Barbados	Ministry of Trade, Industry and Commerce	COPPIN	Chesterfield
Barbados	Cable & Wireless (Barbados) Ltd.	MEDFORD	Glenda E.
Barbados	Ministry of Trade, Industry and Commerce	NICHOLLS	Anthony
Belize	Public Utilities Commission	SMITH	Kingsley
Grenada	National Telecommunications Regulatory Commission	FERGUSON	Ruggles
Grenada	National Telecommunications Regulatory Commission	ROBERTS	Vincent
Guyana	Public Utilities Commission	PERSAUD	Vidiahar
Guyana	Office of the Prime Minister	RAMOTAR	Alexei
Guyana	National Frequency Management Unit	SINGH	Valmikki
Jamaica	University of the West Indies	DUNN	Hopeton S.
Jamaica	LIME	SUTHERLAND CAMPBELL	Melesia
Saint Kitts and Nevis	Ministry of Information and Technology	BOWRIN	Pierre G.
Saint Kitts and Nevis	Ministry of the Attorney General, Justice and Legal Affairs	POWELL WILLIAMS	Tashna
Saint Kitts and Nevis	Ministry of Youth Empowerment, Sports, Information Technology, Telecommunications and Post	WHARTON	Wesley
Saint Lucia	Ministry of Communications, Works, Transport and Public Utilities	FELICIEN	Barrymore
Saint Lucia	Ministry of Communications, Works, Transport and Public Utilities	FLOOD	Michael R.
Saint Lucia	Ministry of Communications, Works, Transport and Public Utilities	JEAN	Allison A.
Saint Vincent and the Grenadines	Ministry of Telecommunications, Science, Technology and Industry	ALEXANDER	K. Andre
Saint Vincent and the Grenadines	Ministry of Telecommunications, Science, Technology and Industry	FRASER	Suenel

Land	Organisatie	Familienaam	Voor naam
Suriname	Telecommunicatie Autoriteit Suriname/Telecommunication Authority Suriname	LETER	Meredith
Suriname	Ministry of Justice and Police, Department of Legislation	SITALDIN	Randhir
Trinidad and Tobago	Ministry of Public Administration, Legal Services Division	MAHARAJ	Vashti
Trinidad and Tobago	Telecommunications Authority of Trinidad and Tobago	PHILIP	Corinne
Trinidad and Tobago	Ministry of Public Administration, ICT Secretariat	SWIFT	Kevon

Deelnemers vanuit Regionale en/of Internationale Organisaties

Organisatie	Familienaam	Voor naam
Caribbean Community Secretariat (CARICOM)	JOSEPH	Simone
Caribbean ICT Virtual Community (CIVIC)	GEORGE	Gerry
Caribbean ICT Virtual Community (CIVIC)	WILLIAMS	Deirdre
Caribbean Telecommunications Union (CTU)	WILSON	Selby
Delegation of the European Commission to Barbados and the Eastern Caribbean (EC)	HJALMEFJORD	Bo
Eastern Caribbean Telecommunications Authority (ECTEL)	CHARLES	Embert
Eastern Caribbean Telecommunications Authority (ECTEL)	GILCHRIST	John
Eastern Caribbean Telecommunications Authority (ECTEL)	HECTOR	Cheryl
International Telecommunication Union (ITU)	CROSS	Philip
International Telecommunication Union (ITU)	LUDWIG	Kerstin
Office of Trade Negotiations (formerly CRNM) Caribbean Community Secretariat (CARICOM)	BROWNE	Derek E.
Organization of Eastern Caribbean States Secretariat (OECS)	FRANCIS	Karlene

Experts voor het HIPCAR Project

Familienaam	Voor naam
MARTÍNS DE ALMEIDA	Gilberto
GERCKE	Marco
MORGAN ¹⁰	J Paul
PRESCOD	Kwesi

¹⁰ Workshop voorzitter

Bijlage 2

Deelnemers in de Tweede Consultatieve Workshop (fase B) voor de Werkgroep van het HIPCAR project, van de Werkgroep inzake ICT Wetgevingskader voor Kwesties de Informatiemaatschappij rakende Crane, St. Philip, Barbados, 23-26 augustus 2010

Officieel Benoemde Deelnemers en Waarnemers

Land	Organisatie	Familienaam	Voornaam
Antigua and Barbuda	Ministry of Information, Broadcasting, Telecommunications, Science & Technology	SAMUEL	Clement
Bahamas	Utilities Regulation and Competition Authority	DORSETT	Donavon
Barbados	Ministry of Economic Affairs, Empowerment, Innovation, Trade	NICHOLLS	Anthony
Barbados	Ministry of Finance, Investment, Telecommunications and Energy	BOURNE	Reginald
Barbados	Ministry of the Civil Service	STRAUGHN	Haseley
Barbados	University of the West Indies	GITTENS	Curtis
Belize	Public Utilities Commission	PEYREFITTE	Michael
Dominica	Government of Dominica	ADRIEN-ROBERTS	Wynante
Dominica	Ministry of Information, Telecommunications and Constituency Empowerment	CADETTE	Sylvester
Dominica	Ministry of Tourism and Legal Affairs	RICHARDS-XAVIER	Pearl
Grenada	National Telecommunications Regulatory Commission	FERGUSON	Ruggles
Guyana	Office of the President	RAGHUBIR	Gita
Guyana	Public Utilities Commission	PERSAUD	Vidiahar
Jamaica	Attorney General's Chambers	SOLTAU-ROBINSON	Stacey-Ann
Jamaica	Digicel Group	GORTON	Andrew
Jamaica	LIME	SUTHERLAND CAMPBELL	Melesia
Jamaica	Ministry of National Security	BEAUMONT	Mitsy
Jamaica	Office of the Prime Minister	MURRAY	Wahkeen
Saint Kitts and Nevis	Attorney General's Chambers	POWELL WILLIAMS	Tashna
Saint Kitts and Nevis	Department of Technology, National ICT Centre	HERBERT	Christopher
Saint Kitts and Nevis	Ministry of Youth Empowerment, Sports, Information Technology, Telecommunications and Post	WHARTON	Wesley
Saint Lucia	Attorney General's Chambers	VIDAL-JULES	Gillian
Saint Lucia	Ministry of Communications, Works, Transport & Public Utilities	FELICIEN	Barrymore
Saint Vincent and the Grenadines	Ministry of Telecommunication, Science, Technology and Industry	ALEXANDER	Kelroy Andre

Land	Organisatie	Familienaam	Voornaam
Saint Vincent and the Grenadines	Ministry of Telecommunications, Science, Technology and Industry	FRASER	Suenel
Suriname	Ministry of Trade and Industry	SAN A JONG	Imro
Suriname	Ministry of Transport, Communication and Tourism	STARKE	Cynthia
Suriname	Telecommunicatie Autoriteit Suriname/Telecommunication Authority Suriname	PELSWIJK	Wilgo
Suriname	Telecommunicatiebedrijf Suriname/Telesur	JEFFREY	Joan
Trinidad and Tobago	Ministry of National Security	GOMEZ	Marissa
Trinidad and Tobago	Ministry of Public Administration, ICT Secretariat	SWIFT	Kevon
Trinidad and Tobago	Ministry of Public Administration, Legal Services Division	MAHARAJ	Vashti
Trinidad and Tobago	Ministry of the Attorney General, Attorney General's Chambers	EVERSLEY	Ida
Trinidad and Tobago	Telecommunications Authority of Trinidad and Tobago	PERSAUD	Karina
Trinidad and Tobago	Telecommunications Services of Trinidad and Tobago Limited	BUNSEE	Frank

Regional/Deelnemers vanuit Regionale en/of Internationale Organisaties

Organisatie	Familienaam	Voornaam
Caribbean Centre for Development Administration (CARICAD)	GRIFFITH	Andre
Caribbean Community Secretariat (CARICOM)	JOSEPH	Simone
Caribbean ICT Virtual Community (CIVIC)	HOPE	Hallam
Caribbean ICT Virtual Community (CIVIC)	ONU	Telojo
Caribbean Telecommunications Union (CTU)	WILSON	Selby
Eastern Caribbean Telecommunications Authority (ECTEL)	WRIGHT	Ro Ann
International Telecommunication Union (ITU)	CROSS	Philip
International Telecommunication Union (ITU)	LUDWIG	Kerstin
Organization of Eastern Caribbean States Secretariat (OECS)	FRANCIS	Karlene

Experts voor het HIPCAR Project

Familienaam	Voornaam
ALMEIDA	Gilberto Martíns de
GERCKE	Marco
MORGAN ¹¹	J Paul
PRESCOD	Kwesi

¹¹ Workshop voorzitter.

